

Henny Vrienten, Amsterdam, november 1983

een of twee havankjes daargelaten
 zijn detectives & thrillers geheel aan mij
 voorbij gegaan

peter laat dan
 nooit nieuwsgierig

henny vrienten

THRILLERS & DETECTIVES

Hommage aan Raymond Chandler

En verder: Belgische Toestanden Veel harde actie

Russen grijpen weer mis

Misdaad Loont Een eng zoontje Nog meer engerds

Henny Vrienten
 op blz 24

Hollandse Nieuwe

Haar naam is Patricia Hodge, een 36 jaar oude Britse actrice. Met een wat melancholieke uitdrukking in haar koele ogen prijkt ze op het omslag van 'Jemima Shore investigates'. Het boek is een tie-in met de gelijknamige tv-serie, waarvan de hoofdpersoon is ontleend aan de detectives van Antonia Fraser. Patricia Hodge speelt de rol van Jemima Shore, een vrouw die een televisieshow brengt. Iedere aflevering brengt haar in contact met een ander milieu, zoals het theater, de mode of de gastronomie. Ze beleeft steeds een spannend avontuur, zoals dat hoort en als een volleerde detective moet ze het opnemen tegen een corrupte wereld. Ze is volgens Sam Spiegel, de man die Marlon Brando beroemd maakte in 'On the waterfront' en Katherine Hepburn en Humphrey Bogart liet samenspelen in 'The African queen' en daarmee twee onvergetelijke films maakte, van dezelfde klasse als deze acteurs. Geen gering compliment voor iemand waar ik tot nu toe

nooit eerder iets van gehoord had. Volgens de man die haar les gaf, speelde ze het klaar om zichzelf minder mooi te doen lijken dan ze in werkelijkheid is, een beetje als een muffige verpleegster. Op dit moment oogst ze succes met de film *Betrayal* van Harold Pinter, waar haar concurrente voor de rol niemand minder dan Meryl Streep was.

Het omslag is niet alleen dank zij de mooie Patricia Hodge een juweel om te zien. Het is ook qua vormgeving zeer goed verzorgd. De uitgever Thames/ Methuen (een samenwerking tussen een tv-maatschappij en een pocketuitgever) verdient een compliment. Alles is goed aan het ontwerp. De foto is fraai en smaakvol. De kleurvlakken doen de belettering goed en duidelijk uitkomen en houden rekening met de tinten in de foto. Het witte fond waarop het geheel staat, doet het altijd erg goed en hoewel in vele gevallen een streamer een irritante smet kan zijn, doet dit maal de rode streamer onderin juist geen afbreuk.

Steye Raviez

Prisma Detectives Moordboeken Stuk voor stuk voortreffe-lijk Vaste prijzen: f7,90 - f8,90 - f9,90

Bij de boekhandel

Omslagverhalen

Azijnpissers

Een van de opmerkelijkste teksten die ik de laatste tijd onder ogen kreeg is het nawoord van *Danny de Laet* bij de verhalenbundel *De avonturen van Edmund Bell*, geschreven door John Flanders (De Tor, 32,50). Het nawoord heeft de titel 'John Flanders ontmaskerd (3)', hetgeen doet vermoeden dat de schrijver reeds twee keer eerder ontmaskerd werd. Dat moet ook haast wel, want zonder extra documentatie is er onmogelijk achter te komen, waar De Laet het over heeft. Wat door hem bekend wordt verondersteld is, dat John Flanders en Jean Ray pseudoniem zijn van de Gentse veelschrijver Raymond de Kremer (1887 - 1964). Met de Kremer zijn nare dingen aan de hand, begrijp ik. Niet met de man zelf, want dat is één van België's grootste schrijvers. Nee, het gaat erom, dat John Flanders als literator ten onrechte wordt achtergesteld bij Jean Ray.

Dat komt in eerste instantie door de Walen die - misbruik makend van het feit dat Ray in het Frans schreef - zijn teksten tot hun cultuur hebben geannexeerd. Maar ook de Vlamingen zijn niet vrij te pleiten. Hun onderzoeksoutput over Flanders blijft schromelijk achter bij wat de Waalse concurrentie over Jean Ray uitgezocht heeft. En voorzover ze nog wel iets op papier zetten, gebeurt dit zonder kennis van zaken. Jacques Herp bijvoorbeeld is 'een azijnpisser, een haarklover, een snuffelaar eerste klas' die zich evenwel verkeerd vastbijt in zijn waandenkbeelden voor zover die zijn frustaties overlappen'. Ook het werk van Nicole

Verschoore laat te wensen over: 'Het artikel is ei zo na potsierlijk te noemen omdat Verschoore wel enkele rake dingen typeert, maar door totale onkunde in feite de vinger niet op de zere plek weet te leggen'.

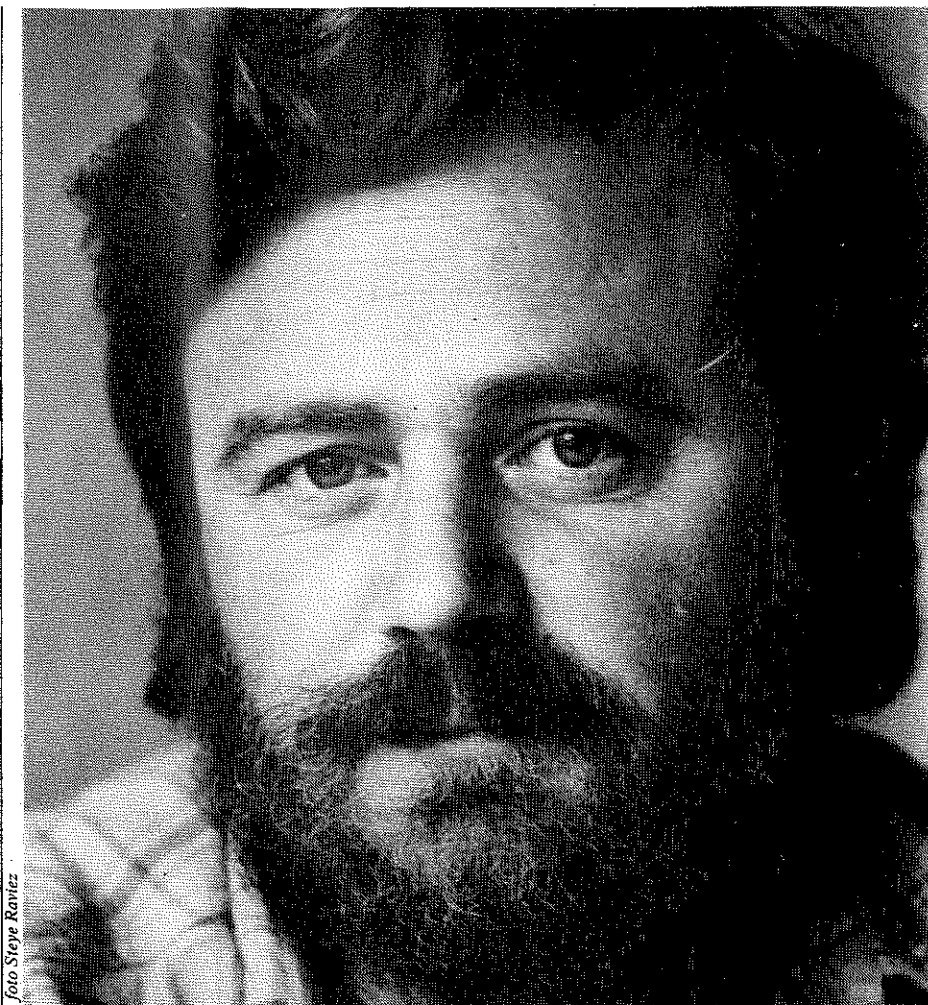
Flanders heeft iets losgemaakt, dat is duidelijk. Wat zijn literaire verdiensten zijn kan ik zelf uit *De avonturen van Edmund Bell* onmogelijk opmaken. De verhalen zijn inventief en onderhoudend, zeker, en men kan zien dat bijvoorbeeld Poe en Doyle niet ongemerkt aan de schrijver voorbij zijn gegaan. Anderzijds worden de personages oppervlakkig uitgewerkt, en de ontknoping lijkt soms als persiflage op het genre bedoeld. Gezellige pulp. zou ik zeggen, niets om je over op te winden. Maar ik moet op mijn woorden passen. Zoals De Laet opmerkt: 'de verhalen zijn boeiend, fascinerend zelfs en rijk, zeer rijk zowel thematisch als stylistisch. Wie dat ontkent is een halve gare en wie wil er nu als halve gare gebrandmerkt rondlopen?'

Ik niet, meneer De Laet, ik heb niks gedaan. Flanders is een wereldschrijver! (HKg)

Privé-detective Martin Rasker rukt er voor de tweede keer op uit in *Blauw bloed* (Zwart Beertje, 5,75). In de naamloze stad waar hij woont, die steeds meer op Nijmegen begint te lijken, raakt hij verzeild in heroïne-tragiek, een Oosterse sekse en wapensmokkel. Net als de eerste keer heeft J.J. de Lochte (waarachter twee auteurs schuilgaan) er een karikatuur van de grote voorbeelden van het private eye genre van weten te maken. *De Bonte Joker* heet een berucht café waar Rasker moet zijn. Het zou ook een goede bijnaam voor hemzelf zijn. Rasker is nu opgehouden met roken. De volgende stap zou moeten zijn dat hij ongeveer 90% van zijn quasi-harde grappen inslikt. Anders blijft het slecht met hem gesteld. (TC)

Echt waar?

Voor in de boeken van Hans Neber staat de bekende zin dat alles in zijn boeken is verzonnen. Een verstandige daad voor iemand die als hoofd van het Zwolse parket zijn brood verdient met de bestrijding van de echte misdaad. Je zou echter aan de oprechtheid van de mededeling twijfelen als je in zijn nieuwste boek *Vergeefse moeite* (Veen, 17,50) op bladzijde 174 leest dat de vermoorde schrijver in het verhaal om roggigheid te voorkomen die algemene ontsnappingsclausule voorin zijn boek had opgenomen. Ondertussen had hij de hoofdpersoon wel degelijk naar een vriend gemodelleerd. *Vergeefse moeite* is verder onmiddellijk als een boek van Neber te herkennen aan de dames uit de betere kringen die erin voorkomen en niet in slagen hun lusten onder hun mantelpakje te verbergen. Ik vond het verder een opluchting dat de schrijver dit keer zijn voorkeur voor leren damesondergoed en het kettingroken van filttertjes praktisch geheel uit zijn boek heeft weten te houden. (TC)

Koos van Zomeren: Uitgevlogen

Het wil niet meer Zomeren

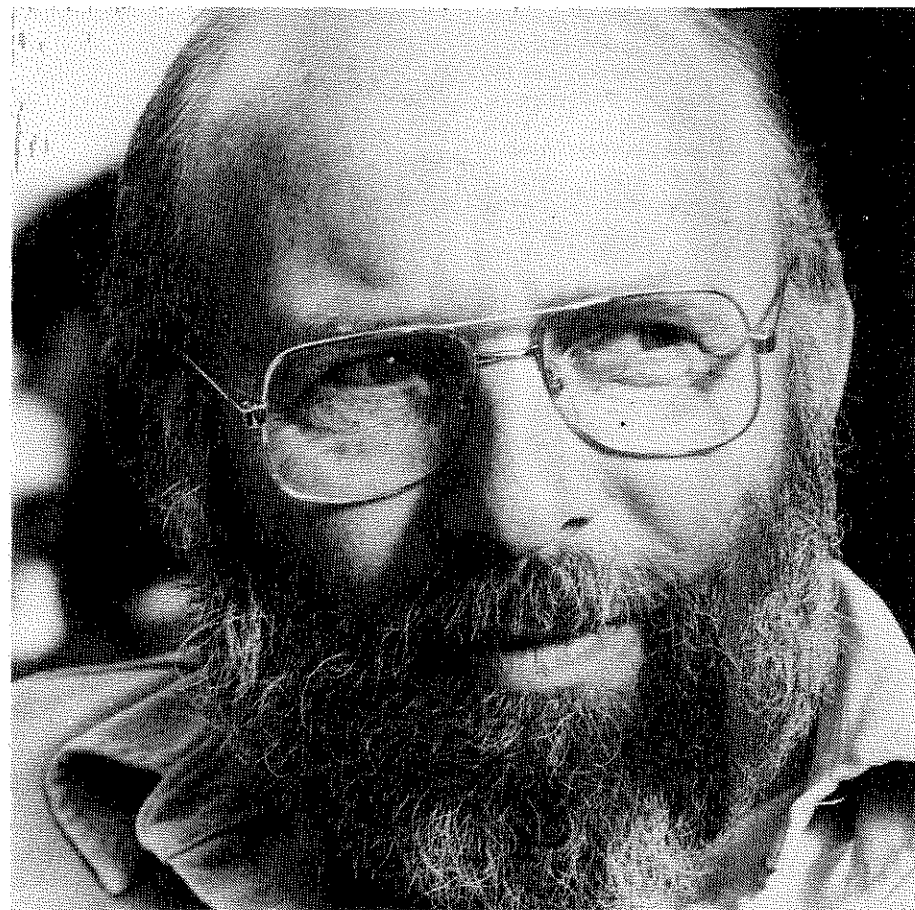
De schrijversloopbaan van Koos van Zomeren begon met een dichtbundel, gevolgd door enkele romans. Pas veel later zette hij zich aan het schrijven van thrillers en in vraaggesprekken verzette hij zich hardnekkig, met verwijzingen naar zijn vroeger werk, tegen pogingen om hem als genre-schrijver te zien. Met *Otto's oorlog* (Arbeiderspers, 24,50) heeft hij jammer genoeg ook letterlijk het genre verlaten en weer een gewone roman geschreven. Het is een aan mij niet besteed verhaal over een oudere man die twee traumatische oorlogservaringen als jongetje het bombardement op Rotterdam in mei '40 en het wegvoeren van zijn vader bij een razzia (wat tot diens dood in Duitsland leidt) maar niet kan vergeten. Het gevolg is (maar waarom eigenlijk?)

Volgend nummer begint Thrillers & Detectives al weer aan zijn 4e jaargang. Als attentie voor de lezers hebben we er dit keer een extra dik nummer van gemaakt. Stuur ons geen kaarten voor een goed (en dik) 1984, maar zend ons de naam van een nieuwe abonnee. Het kaartje ervoor zit al midden in dit nummer.

dat hij zich op latere leeftijd aan sterke persoonlijkheden uitlevert. In het boek is dat een ornitholoog, waarmee hij samen met een fotograferende neef enkele expedities meemaakt. Zoals hij zich uitlevert aan de ornitholoog, zo probeert hij zich eisd tegenover de neef op te stellen. Beide gedragingen leiden tot een mislukking. De gevoelens van de man, Otto genaamd, en de observaties van vele vogelsoorten op exotische locaties vullen het grootste deel van het boek. Gelukkig wordt het heel af en toe ook nog gezellig en herkenbaar door geklets over vrouwen door mannen onder elkaar. (TC)

Het debuut *Het vangen van de draak* van Arie Visser (Bezüge Bij, 19,50) is ook geen echte misdaadroman. Het gaat meer om een nauwkeurige zedenschets van het a-morele milieu van drugsgebruikers. De hoofdpersoon Jonas, die gevangen zit in zijn eigen gebruik, rent zich de poten uit zijn lijf om met kleine en grote handeltjes aan zijn dagelijkse shotjes te komen. Echete misdaad als roof, moord en doodslag komen daarbij nauwelijks kijken. Jonas moet integendeel de hele dag pezen, alsof hij aan de lopende band staat. Omdat hij oorspronkelijk niet van de straat was, brengt hij het af en toe ook nog op om over het leven na te denken. Dat geeft het boeiende verhaal iets extra's mee en voorkomt dat de lezer alleen primair reageert met medelijden of afkeer. (TC)

Doden, Diamanten en Drugs

Jef Geeraerts: Thrillers waarvan je iets opsteekt

Een gesprek met Jef Geeraerts

Toen Jef Geeraerts in 1979 zijn eerste misdaadroman publiceerde verwekte dat in lezend Vlaanderen wel enige verbazing. De auteur was beroemd en berucht geworden met zijn Gangreen-reeks en ging zich nu aan een thriller wagen. Een genre dat van de kant van de kritiek helemaal geen belangstelling kreeg en dat de auteurs op enkele uitzonderingen na, helemaal links lieten liggen. Een genre zonder traditie en met een onzekere toekomst. **Kodiak .58**, zo heette de eerste, speelde voor een stuk in Zaïre en draaide rond de moordplannen van Allan Cordell die persoonlijk met Mobutu wou afrekenen. De tweede thriller van Geeraerts **De Coltmoorden** had België als setting. Maar dan wel in 1990. Een rooms-blauwe regering met fascistoïde trekken beknoot de persoonlijke vrijheden en als een rijkswachtcommandant er dan toch in slaagt de coltmoorden op te lossen, laat hij er net als Cordell, zelf het leven bij. **Diamant**, nummer drie in de reeks, barstte evenals de vorige boeken van de

research. Het echte hoofdpersonage was dit keer een partij ruwe diamant die via Zaïre Antwerpen binnenkomt en waarvan een aantal mensen zich meester trachten te maken. Zo ook een bezeten rijkswachter. **Drugs**, de jongste thriller van de nu 53-jarige Geeraerts is weer in de eerste plaats een politieke misdaadroman.

'*Drugs* is een politieke thriller in die zin dat ik de hedendaagse politiek in België, zoals ze aan het evolueren is, een beetje in de toekomst verleg. In deze thriller ongeveer zeven jaar. *Drugs* speelt zich af in 1989. Ik heb dat met een bepaalde bedoeling gedaan. Ik denk dat een paar verschijnselen die zich nu heel voorzichtig manifesteren, zouden kunnen uitgroeien tot uitwassen. Ik ben daar heel bang voor. Konkreet gaat het om de duidelijk maken aan de lezer. Binnen en ook buiten het parlement moet er iets aan gedaan worden.

Drugs behandelt eigenlijk maar één aspect van de zaak: de winstgevende handel. Heb je dan geen oog voor de persoonlijke problematiek van de toxicomane?
'Ja, toch wel. Buiten mijn boek heb ik daar wel belangstelling voor. Voor de junkie-cultuur dus. Maar het is heel gevaarlijk om een junkie op het toneel te voeren. Ik ben er immers zelf geen. Daarop kan je natuurlijk antwoorden: word het dan. Maar daar heb ik geen zin in. Ik heb inderdaad vooral het accent gelegd op het winstgevende aspect van drugs. De enorme winst die gemaakt wordt tussen de oogst van de ruwe opium in Turkije en het witte poeder dat je in de straten van New-York kan kopen. Een tienduizendvoudige winst. Dat heeft een enorme indruk op mij gemaakt. Ik heb trouwens ook een handelaar in de roman geïntroduceerd.'

En zelfs met een zekere bewondering.
'Ik heb bewondering zeg ik in dit geval aarzelend voor alles wat goed gedaan wordt. Maar ik heb heel bewust niet geschreven over de gevolgen van die handel. Bijvoorbeeld de gezondheid van de jeugd. In gesprekken laat ik wel uitschijnen dat alcohol in onze maatschappij een even groot probleem is als drugs. Zo denk ik toch.'

De personages in jouw thriller worden vaak heel schematisch voorgesteld. Bijvoorbeeld aan de hand van hun uiterlijk.
'Gedragspsychologie, hé. Hun kleren, ja, maar vooral via hun dialogen. De personages reageren gewoon. Ik vind dat in een misdaadroman uitgebreide, of zelfs korte, beschrijvingen over motieven, psychologie de actie remmen. *Straight action* is voor mij belangrijk. Recht vooruit. Niet blijven stilstaan, geen psychologische diepte. *Highsmith*, *Le Carré* denken daar anders over. En ik vind dat overigens bewonderenswaardig.'

Maar soms rem je die actie toch ook. In Diamant met een uitgebreid gesprek over edelstenen. In Drugs komt na elkaar zelfs een theoretisch stuk over het maken van heroïne en een over wapens.
'Dat is zo'n beetje een onhebbelijkheid van mij. Ik doe heel wat research voor mijn thrillers en dan vind ik dat ik daarvan een heel klein druppeltje moet doorgeven aan de lezer. Zo leren ze ook iets. Maar ze mogen die passages wat mij betreft gerust overslaan, ook de voetnoten. Ik houd hen niet tegen.'

Waarom ben je eigenlijk thrillers beginnen te schrijven?
'Met mijn *Gangreen*-reeks heb ik genoeg in eigen ziel gepeuterd en ik had daar mijn buik van vol. Ik lees graag thrillers en ik dacht dat ik er ook wel een kon schrijven. Met *Kodiak .58* heb ik het dan maar geprobeerd en gemerkt dat het verdomd moeilijk is. Een misdaadverhaal schrijven is zeker even moeilijk als een roman componeren. De literaire kritiek kijkt natuurlijk neer op dat zogenaamd niet literair genre. Mijn antwoord daarop is brutaal maar heel duidelijk: dat ze dan

maar proberen er een te schrijven. Dan zullen ze wellicht wat meer respect krijgen voor een goede thriller.'

Persoonlijk vind ik dat er tussen je misdaadromans en jouw literair werk wel degelijk een verband bestaat.

'Wie mijn vroeger werk heeft gelezen, heeft daar zeker spannings elementen in gevonden. Actie, geweld, wapens, jagen, vrouwen komen ook in mijn vroeger werk voor. Ook Zaïre komt in mijn boeken telkens terug.'

Een soort gravende journalistiek lijkt me een gemeenschappelijk kenmerk voor al jouw misdaadromans.

'Ik denk dat ik in mijn hart eigenlijk een journalist ben. Mocht ik jonger zijn en niet getrouwd, dan zou ik heel actief bezig zijn met *new journalism*. Om bij *Drugs* te blijven: ik zou zes maanden met junkies willen leven: en er dan een stuk over schrijven. Gebaseerd op *facts*, maar zo spannend dat het bijna een roman zou zijn. Dat wil niet zeggen dat ik mij niet uitleef in mijn boeken. Als ik een boek af heb, ben ik echt leeg.'

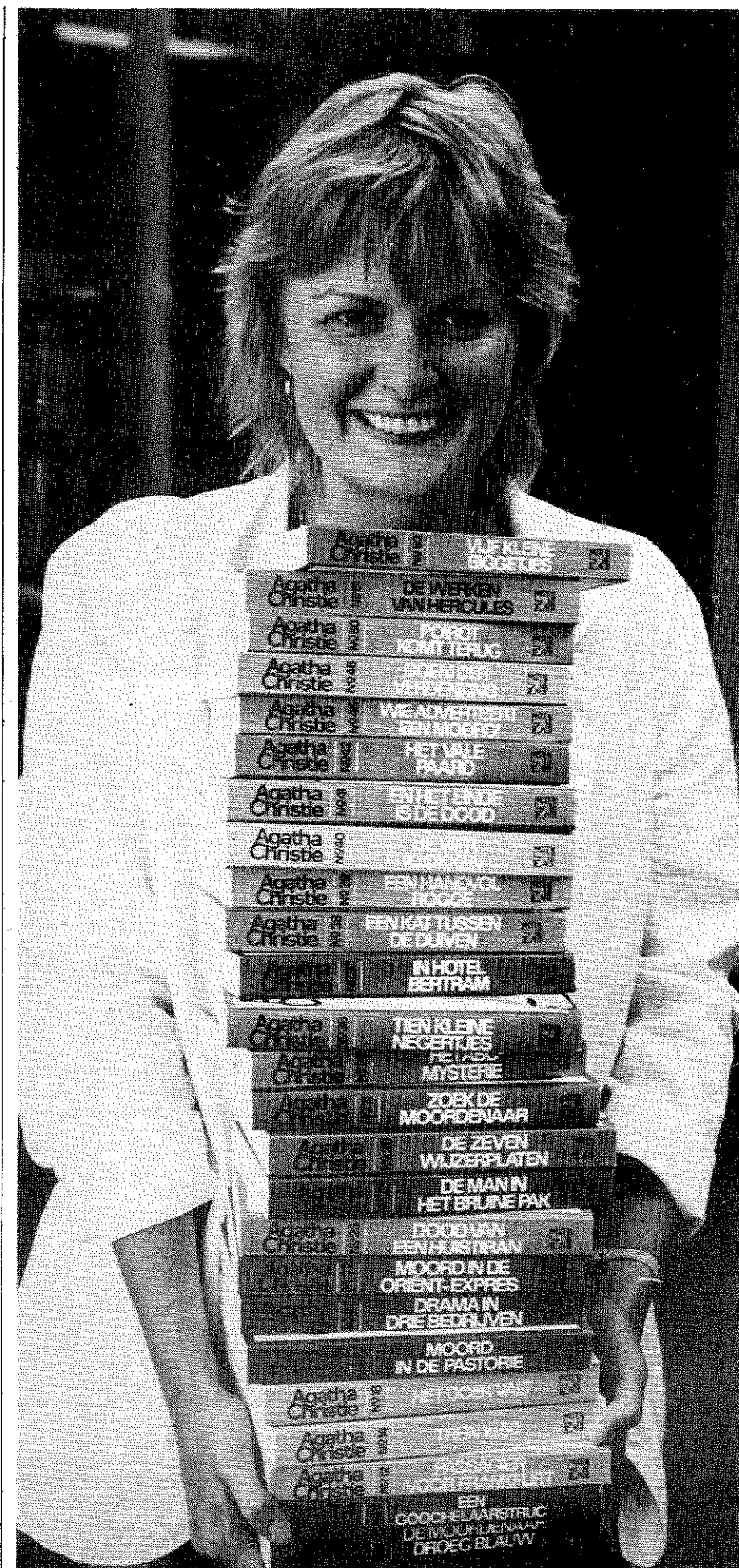
*Van Vladimir Volkoff heb je zopas *Le Montage* vertaald als *Het Opritsjnik-orkest*. Heeft dat vertaalwerk invloed op je creatief werk?*

'Het verhaal zelf vond ik doodgewoon. Maar hij is er wel in geslaagd een zeer diepgaande analyse te geven van desinformatie. Ik heb er enorm veel van geleerd. Maar op mijn eigen werk hebben die vertalingen geen invloed. Ik heb in mijn buik een *switch*, en als ik vertaal staat die naar de andere kant.'

In Nederland is er een boom in de misdaadliteratuur. In Vlaanderen staan we zo goed als nergens.

'Ik zou dolgraag willen dat een paar jongere mensen eens een goed misdaadverhaal zouden schrijven. Maar waarom gebeurt dat Ik heb er het raden naar. Misschien ligt het wel aan het gemakkelijke, verweerde leventje dat de meeste jongeren hier leiden. Op die manier kan je jezelf moeilijk onder spanning brengen via paranoia, via schokken, avonturen. Je moet iets beleefd hebben om een thriller te kunnen schrijven. Of misschien hebben hier in Vlaanderen een gebrek aan fantasie. Wie zal het zeggen?'

Fred Braeckman

Werk van Buitenlanders

Oude lucht

Er zijn blijkbaar mensen die niet genoeg kunnen krijgen van de verhalen over Father Brown van G.K. Chesterton. Spectrum brengt nu opnieuw de **Father Brown Omnibus** uit (29,90) met alle verhalen en dat zijn er heel wat. De koper krijgt waar voor zijn geld met dit boek van 813 bladzijden. Maar wat voor de liefhebber een prachtig dik boek is, kan voor een ander een onverteerbare pil zijn. Mij vielen vooral de negatieve kanten van de verhalen op, die door een deskundige als Julian Symons als scherpzinnig worden genoemd. In vrijwel elk verhaal wordt een probleem geïntroduceerd dat door een ogenschijnlijk verstrooid priesterijtje (Father Brown) tot een oplossing wordt gebracht. Het wordt alleen zo gepresenteerd dat meedenken beslist onmogelijk is. Aan een deel van de belangrijke feiten wordt voorbijgegaan. In de tijd dat de verhalen werden geschreven (1911-1935) was dat ongebruikelijk. Tegenwoordig maken we ons echter ook niet meer zo druk om het aantal peuken in de asbak, maar trek daaruit niet de conclusie dat Father Brown een moderne detective is. Zijn avonturen zijn groteske fantasieën die net zo goed op de maan zouden kunnen spelen, en waarvan de kracht vooral moet liggen in het bombastisch taalgebruik dat door sommigen als grappig wordt versleten. Daarbij komt nog dat de priester voor alles een moralist is, waardoor de verhalen door en door truttig rooms zijn. Het verbaast mij niet dat indertijd Godfried Bomans de leiding had van het vertaalwerk. (FH)

De man die twee keer stierf (Prisma, 8,90) is een van de weinig vertaalde boeken van Margery Allingham die op dit moment te krijgen zijn. Ze schreef het in 1937 op een moment dat de orthodoxe detective-schrijfsters tot de ontdekking kwamen dat ze hun hoofdpersonen zouden moeten aanpassen aan de veranderingen in het genre, als ze nog mee wilden blijven tellen. Allingham deed dat door haar speurder **Albert Campion** serieuzer te maken en er is inderdaad maar weinig overgebleven van het onnozele mannetje uit eerder werk. In het verhaal krijgt Campion te maken met een geheimzinnige moord op een bijzonder onsympathieke oude klasgenoot van hem, op wiens begrafenis hij al een half jaar eerder is geweest. Het is een nogal gezocht verhaal, met slordig uitgewerkte motieven en alibi's en de ontknoping roept de nodige vraagtekens op. Maar omdat het is geschreven met een

nonchalance waaruit een grote schrijver-
varing blijkt en door het cynische gevoel
voor humor van Allingham, is het toch
aardig om te lezen. (CL)

La douce France

Vincent McConnor heeft als tweede in de Damiot-serie **Damiot aan de Côte d'Azur** (Sijthoff, 19,50) het licht doen zien. Het gaat hier om een museumdiefstal die aan de Riviera plaatsvindt en die, zoals later blijkt, als generale repetitie dient om overal over de wereld min of meer gelijk-tijdig Vermeers uit de musea te laten verdwijnen voor rekening van een geschifte Amerikaanse miljonair. Inspecteur Damiot wordt uit Parijs naar het zuiden gezonden om de zaak op te helderen. Heet merkwaardige is dat de zaak zich eigenlijk min of meer vanzelf oplost, terwijl Damiot met zijn hondje *Fric-Frac* – dat hij meer koestert dan de dames – een zeer aangenaam leventje leidt. Door de trant en de toon valt het boek wat buiten de grenzen van de normale werkjes in dit genre, maar daardoor laat het zeker geen onprettige smaak achter. (WV)

Spionage in Bretagne (Sijthoff, 23, 50) is het tweede boek van Helen MacInnes. Het opnieuw uitgegeven verhaal stamt uit 1942 en speelt zich af in Bretagne vlak na de invasie van de Duitsers. In Engeland ligt op dat moment een Breton gewond in een ziekenhuis die een sprekende gelijkenis vertoont met een Engelse geheim agent. Deze moet na een grondige voorbereiding de plaats van de Breton innemen. Voordat hij naar het front vertrok, woonde de Fransman bij zijn moeder in een klein dorpje. De agent zou op die manier onopvallend nachtelijke verkenningstochten kunnen ondernemen om de Britten op de hoogte te houden van de activiteiten van de Duitsers. Het is een moeilijke en gevaarlijke operatie, die nog gevaarlijker wordt als de Duitsers zich in het dorpje stationeren en blijkt dat de Breton lang niet alles over zijn verleden heeft verteld. Het is een boeiend en spannend verhaal dat je in één adem uitleest. (CL)

Mededeling voor Belgische lezers
Met ingang van dit nummer heeft Thrillers & Detectives een eigen adres in België voor abonnementen en losse nrs. Zie verder Signalement

John Brason is de scenario-schrijver van een aantal televisieseries die hij in samenwerking met de B.B.C. geschreven heeft. Twee daarvan zijn *Life Line* (Geheim Commando) en de onlangs door de N.C.R.V. uitgezonden 6-delige serie

Kessler. Het gelijknamige boek van zijn hand Kessler (Sijthoff, 16,50) is nu ook verschenen en opgedragen aan Clifford Rose, die de rol van Kessler in de t.v.-serie speelde.

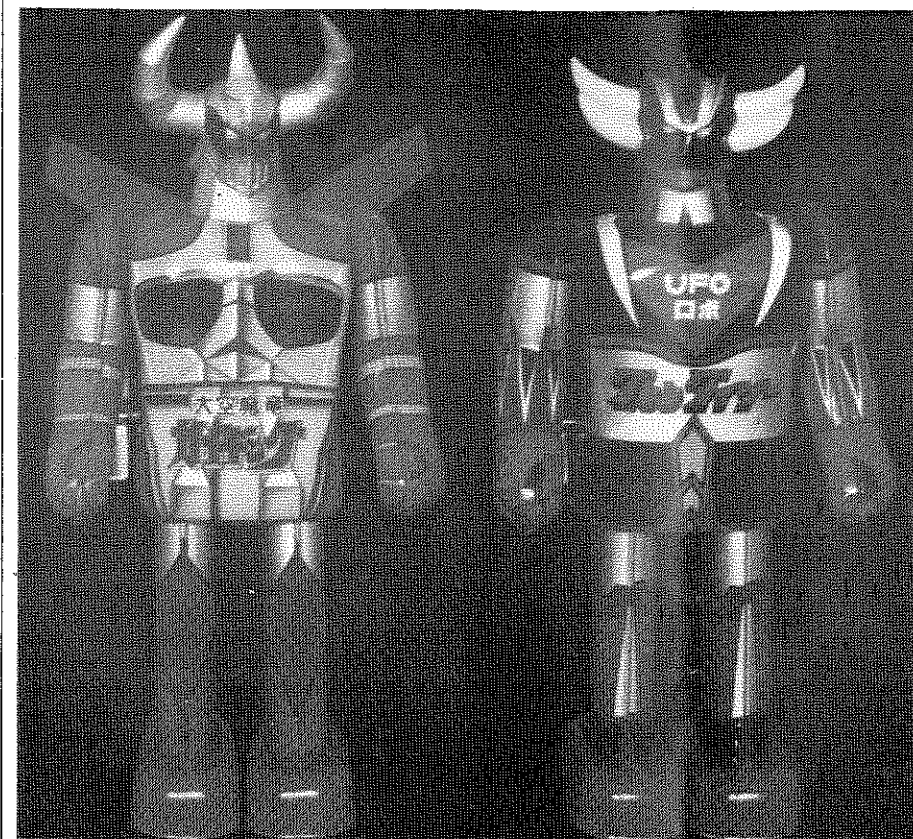
Zoals de titel reeds doet vermoeden en de t.v.-kijkers stellig kunnen bevestigen gaat het verhaal over de oorlogsmisdadiger Ludwig Kessler. Kessler, die ook in 'Geheim Commando' een belangrijke rol speelde als hoofd van de S.S. en de Gestapo in Nederland en België tijdens WO II, blijkt enkele decennia later, onder de naam Dorf nog steeds in Duitsland te wonen. Als hij echter herkend en ontmaskerd wordt in een Belgisch televisieprogramma, wordt de jacht op hem geopend. Het Israëlische meisje Mical Rak en de Duitser Bauer achtervolgen hem tot in Zuid-Amerika waar het Nazihoofdkwartier gevestigd is waar zij voor een dramatische ontknoping zorgen.

Brason geeft naast een grote dosis actie en geweld ook veel historische achtergrondinformatie. Daar waar het verhaal gebaseerd is op op waarheid berustende gegevens, is het boek redelijk interessant, maar wanneer de schrijver een beroep doet op zijn fantasie, wordt het al gauw ongeloofwaardig. Zo doet de rol van Kessler als enige beheerder van het grote nazi-fortuin voor het stichten van een nieuw Duits Vierde Rijk eerder aan een sprookje denken dan aan een realistische politieke thriller. Daarnaast vragen de overdaad aan gegevens en de snelheid van opeenvolgende gebeurtenissen die nauwgezet gevolgd worden, een grote concentratie die door de matige schrijfstijl maar met moeite op te brengen is. (CL)

Megalomaan

Aan het begin van zijn schrijversloopbaan schreef Robert Ludlum ook twee boeken onder het pseudoniem Jonathan Ryder (een naam die veel echter klinkt dan Ludlum). **Het Halidon komplot** (vanaf nu heet compote ook maar kompot) heet een van de twee in het Nederlands (Veen, 24,50). Met de ondertitel 'roman van een duivelse samenzwering' wordt verder de inhoud verraden, maar de kenners zullen al hebben vermoed, dat het daarover zou gaan. Het gaat allemaal over de overname van Jamaica door een internationaal syndicaat. In '74 beperkte Ludlum zich nog tot een eiland, in zijn latere werk wordt altijd de hele wereld bedreigd. Vermoedelijk is straks het heelal aan de beurt. (TC)

Kom hier, griezel

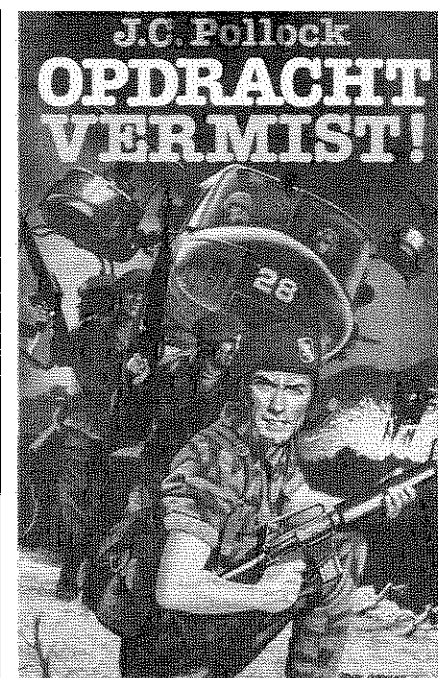
Verhalen die de lezer niet zozeer beogen te boeien door een goed in elkaar gestoken intrige, maar het vooral op de nekharen hebben gemunt, zijn in drie categorieën in te delen.

Ten eerste heb je de verhalen met een thrillerachtig karakter die eindigen met een natuurlijke verklaring voor de griezelige en schijnbaar bovennatuurlijke zaken die hebben plaatsgegrepen. **Katteogen** van Lee Jordan (Prisma, 9,90) is een aardig voorbeeld. Jordan volgt het bekende patroon. Een jonge vrouw, alleen in een eenzaam Engels landhuis (dat is vragen om moeilijkheden) heeft 's nachts last van nachtmerries die overdag beetje voor beetje worden bewaarheid. Getik en geklop, bebloede gezichten voor het raam, kanjers van zwarte katten, kortom dat is allemaal niet leuk voor een meisje, terwijl je man in het buitenland zit. Alles blijkt echter in scène te zijn gezet door een jaloerse rivale en hulp komt net op tijd. Al met al een beetje te voorspelbaar om voor echt spannend en griezelig door te gaan. Een ander voorbeeld is **Compositie in rood** van Mary Higgins Clark (Veen, 22,50). Hier heeft (alweer) een jonge vrouw (ook al) in een eenzaam landhuis te maken met de grillen en kuren van haar beroemde echtgenoot (Hij schildert landschapjes en zij is kunsthistorica, vandaar) die een merkwaardige binding heeft met zijn overleden moeder. Moeders spookt nog herhaaldelijk door het huis, maar ook daarvoor is een verklaring. De schrijfster heeft een aardig verhaal gegoten in de vorm van een tuttige damesroman met grote sterke mannen en hulpeloze lieve vrouwen.

In de tweede categorie vallen de boeken waarin het bovennatuurlijke, juist uitgangspunt is. Het verhaal begint allemaal gewoontjes, vervolgens gebeuren er van die vreemde dingetjes en voor je het weet slaat *het Kwaad of de Boze* wild om zich heen. Sla er **Christine** van Stephen King (Veen, 26,50) maar op na. Christine is de naam van een *Plymouth Fury* uit '58. Ze heeft een lugubere invloed op haar bezitters. Niet dat ze die nodig heeft, want 's nachts glijt ze uit de garage om op haar eentje degenen die haar wel eens een krasje hebben bezorgd, overhoop te rijden. Het is standaard-griezelverhaal, waarvan er dertien in een dozijn gaan. Het gegeven van een wrekende auto is bovendien te mager voor zo'n dik boek van 446 bladzijden.

De derde categorie enge verhalen kan men aanduiden met wat in de sport wel 'de vrije oefening' wordt genoemd of misschien is 'alle categorieën' wel beter. Hier mag alles, hoe idioter hoe beter. De schrijver is aan geen enkele conventie gebonden. Tenminste, dat moet Peter Straub hebben gedacht toen hij aan **Schaduwland** (Veen, 26,50) begon. Het is een ratjetoe van hallucinaties, koortsdromen, nachtmerries, gegoochel met twee- en driedimensionale projecties en dat alles aan elkaar gebrabbeld door raaskallende

stemmen uit het niets. Voeg daar het optisch geweld aan toe van om de haverklap voorkomende passages met veel cursieven en hoofdletters en deze lezer nam zich halverwege voor om nooit meer in een boekwinkel te komen. Er volgden echter nog tweehonderd bladzijden lawaai over jongens (zegt de omslag) die 'belangstelling hebben voor magie'. (GJT)

BOEKHANDEL WALRY

Zwijnaardse steenweg 6
9000 Gent, Belgium
tel. (091) 22 91 67

BTW. 586.664.017
PCR. 000-0592006-15

Walry kan u al uw gewenste boeken leveren. Komt u langs, bel op of schrijf om meer informatie.

Niet veel tijd meer

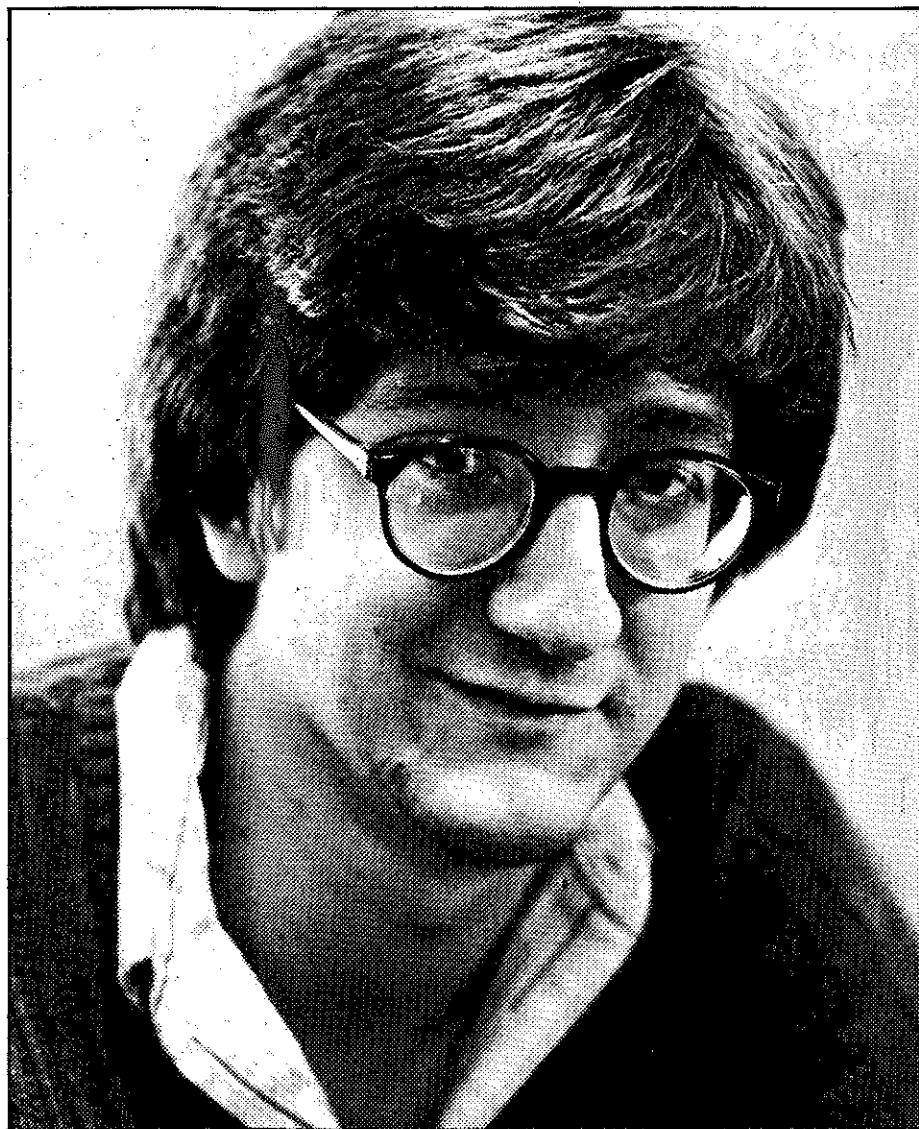
Bij Hollandia verscheen van N.J. Crisp **Vijf voor twaalf** (24,50), met als ondertitel 'hoe en door wie werd informatie afgetaapt van de Nato-computer'. Dat geeft al rijklijk veel van de inhoud prijs. Het gaat om een zeer moderne spionageroman die de problemen met computers beschrijft die de raketten naar Rusland moeten besturen. (Zie ook nr. 83/4 voor de Engelse versie *The Brink*).

Een agent van Britse inlichtingendienst speelt de hoofdrol (wanneer zullen ook Britse schrijvers zich realiseren dat hun land nog maar een tweederangsmogendheid is?). Hij wordt ervan verdacht in Moskou te hebben doorgeslagen, tijdens een min of meer onvrijwillig verblijf. Samen met een vrouwelijke collega die ook wordt verdacht weet hij, uiteraard op het nippertje (*Vijf voor twaalf*), de klunten te ontwarren. Bijna hadden voor de zoveelste keer de Russen de zaak weer in handen. Crisp heeft er een spannend en uitermate goed leesbaar produkt van gemaakt, ofschoon de intrige de grenzen van het waarschijnlijke soms tamelijk te buiten gaat. (WV)

In **Mét de dood in je bloed**, een herdruk van James Anderson (Prisma, 9,90), gaat het om ex-militair Josef Petros die wegens moord is veroordeeld in een niet met name genoemd land. Vlak voordat zijn executie zal plaatsvinden, krijgt hij bezoek van een belangrijk figuur van een van de ministeries die hem een kans geeft om in leven te blijven. Petros moet dan als tegenprestatie de president van een buurland vermoorden. Om er zeker van te zijn dat hij niet gelijk de benen neemt, zal hij een injectie krijgen met een langzaam werkend gif waaraan hij binnen drie maanden zal sterven, tenzij hem voor die tijd een tegengif wordt toegediend. Petros heeft weinig keus en vertrekt met een valse identiteit. Het verhaal wordt nu nog ongelooftwaardiger dan het al was en geeft aanleiding tot een klimmende verbazing die bij de ontknopning zijn hoogtepunt vindt. (HKo)

Hard tegen hard

De directeur-generaal van de BBC wordt in **Dodelijk verhaal** van Bob Langley (Hollandia, 24,50) tijdens de kantooruren ontvoerd, waarbij een van zijn naaste medewerkers koelbloedig wordt doodgeschoten. De eis voor de vrijlating is merkwaardig. Tijdens het Journaal van negen uur moet een drie minuten filmpje worden uitgezonden. Over de inhoud ervan wordt niets meegedeeld. Wijzigingen of

Thomas Palmer: Veel te vertellen

commentaar door de BBC zijn verboden. Een bijkomende eis is dat een ex-tv-journalist zijn medewerking verleent aan de totstandkoming. Uiteindelijk stemt de betrokkene hierin toe. In het verhaal dat vol grove effecten zit en geen spatje humor bevat, ontpopt de journalist zich als een held met een ijzersterke conditie die zijn leven waagt voor de directeur-generaal en een andere groep slachtoffers, allemaal mensen met uiteenlopende beroepen die op het eerste gezicht niets met elkaar gemeen hebben. Om de wereld te redden zijn soms harde maatregelen nodig. (HKo)

Susan Silverman, de aantrekkelijke schooldecane met wie Spenser al vele boeken lang een hartstochtelijke LAT-relatie onderhoudt, zorgt in **Spenser en het weggelopen meisje** (Prisma, 8,90) voor werk. (Zie ook 83/3 voor de Amerikaanse versie *Ceremony*). Een van haar scholieren, April Kyle, is van huis weggelopen en is kort daarop gesignaleerd in de rosse wijk van Boston, waar ze duidelijk geen kranten bezorgde. Susan brengt Spenser in

contact met de ouders en hij gaat aan de slag om het meisje op te sporen. Spenser moet in het milieu van pooiers en gangsters, waarin hij terecht komt, buitengewoon hardhandig optreden. Zijn vriend, de krachtpatser Hawk, die op een zwarte huidskleur en een slecht karakter na als twee druppels water op Spenser lijkt, verleent weer eens hand- en spandiensten. Al grappen makend en vol morele verontwaardiging rust Spenser niet voordat hij het kwaad heeft uitgeroed. (HKo)

De avonturenroman **Opdracht vermist** van J.C. Pollock (Veen, 26,90) beschrijft onder welke helse omstandigheden een Amerikaanse militair met een aantal collega's nog steeds in Vietnamese gevangenschap verblijft. Via een gesmokkeld briefje komt zijn vrouw erachter dat hij na al die tijd nog in leven is. Officieel (wat zijn de Amerikaanse autoriteiten in dit soort boeken toch altijd onmogelijk) doet men niets. Daarop besluiten zijn oude makkers onder leiding van hun vroegere

commandant de gevangenen te gaan redden. Dat leidt tot een buitengewoon spannend actieverhaal dat geen absolute zwart-wit tegenstellingen kent, maar in nuances wordt verteld. De liefhebber kan er zijn vingers bij aflikken. (WVo)

Woestelingen

Terreur op Cyprus van Berkely Mather (Elsevier, 15,90) is een roman vol woeste avonturen die zich zoals de titel aangeeft, afspeelt op Cyprus en in het Midden-Oosten. Een ex-medewerker van de Britse geheime dienst gaat door geldzorgen gedreven in op een verzoek om tijdelijk als free-lancer zijn oude beroep op te nemen. Hij moet een bende vliegtuigkapers opsporen en liquideren. De kapers zijn beroepsmisdadigers die onder het mom van politieke motieven al miljoenen hebben buitgemaakt aan losgeld. De opdracht verloopt vol tegenslagen. Er wordt in het verhaal bloedig vermoord, waarbij tegenstanders op even weinig consideratie kunnen rekenen als muggen in de slaapkamer. Alles is actie wat de klok slaat. Slechts sterk racistisch getinte scheldpartijen die bijna op iedere pagina voorkomen, duiden op enige vorm van geestelijke leven bij de hoofdpersonen. (HKo)

Jim Pryce is een mijnbouwingenieur die tijdens de oorlog is gedeserteerd uit het Engelse leger en onder valse naam jaren in Italiaanse mijnen heeft gewerkt. Daar-

mee begint **De mijn des doods** van Hammond Innes (Elsevier, 15,90), een herdruk van een vroege roman van Innes. Pryce krijgt van de enige bekende die hij nog in Engeland heeft, een brief met het verzoek naar zijn moederland te komen voor een klus die hem op het lijf is geschreven. Hij moet het met zijn vak-kennis voor elkaar krijgen een mijn-gang die naar de Engelse kust loopt, geschikt te maken om onder water smokkelwaar de mijn binnen te voeren.

Pryce krijgt steeds meer bedenkingen, maar omdat hij illegaal in Engeland is en hem ook nog een straf wegens desertie boven het hoofd hangt, is hij als was in de handen van de bende. Het is een spannend verhaal dat een grimmige, sombere sfeer ademt, waaraan de persoonlijkheid van Pryce belangrijk bijdraagt. (HKo)

De deal (een wat merkwaardige vertaling van *The transfer*) is het romandebuut van Thomas Palmer (Elsevier, 24,50). Een syndicaat-drop out bemachtigt in Columbia een gigantische partij cocaïne, en schakelt zijn halfbroer in, om – langs ongebruikelijke weg – de lading naar Miami te vervoeren. Vervolgens verzint hij zelfs de stunt, de handel door te verkopen aan zijn vroegere werkgevers. Deze gotspe brengt de gemoederen danig in beroering.

Op de flaptekst krijgt Palmer uitbundig lof toegezwaaaid van niemand minder dan collega Mario Puzo. Na lezing verbaast

me dat niet. Net als *The Godfather* is *De deal* een roman over de wereld van de georganiseerde misdaad, waarin loyaliteit en strikte naleving van de spelregels benadrukt worden. Daarnaast wordt de relatie tussen de twee broers (en, naar later blijkt, nog een derde familielid) breed uitgemeten, en ook dat is iets wat Puzo zelf graag mag doen. Het grootste bezwaar van het boek is Palmer's breed-sprakigheid. Daardoor boet de beschrijving van de desolate wereld van de hoofdpersonen veel aan kracht in. (HKg)

Sukkel

Simon Bognor de 'honoristische' detective van Tim Heald woont deze keer in **Dood door schuld** (Prisma, 7,90) een reünie in Oxford bij. Toevallig wordt juist bij die gelegenheid de *master* van zijn oude *college* vermoord. Net zoals in de andere afleveringen van de serie helpt Simon – zijns ondanks – mee het raadsel op te lossen. Bognor is beambte bij de een of andere veiligheidsdienst en hoewel hij daar niet al te populair is, wordt hij voor bepaalde doeleinden toch ingezet.

De schrijver doet zijn best de lezer te laten meedenken. Steeds weer wordt het verhaal onderbroken voor een nieuwe opsomming van de feiten, vaak in de vorm van een innerlijke monoloog. Zijn probleem is eigenlijk dat hij niet kan schrijven. De wijze waarop het verhaal is opgebouwd, de nadruk waarmee Simon telkens als sukkel wordt afgeschilderd, het is allemaal heel vervelend. Te goed kun je merken dat hier iemand lollig probeert te doen. (FH)

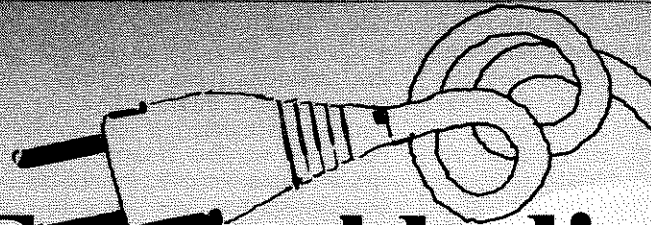

**Zeventien jaar na
Naakt over de schutting
weer een nieuwe thriller van
Rinus Ferdinandusse**

DE HAREN VAN DE VOS
Een Rutger Lemming-avontuur

240 blz. f 24,50. Geb. f 34,50
In iedere boekhandel te koop.

ARBEIDERSPERS SINGEL 262

Een weldadig warm plekje

KORT VERHAAL DOOR PIETER JOL

'Ziezo,' zei Harold, 'dat is klaar.'

Hij draaide de schroefjes van de transformator vast en bevestigde de stekker aan het snoer. Zijn plan was perfect. Hij had al maanden nagedacht over een manier zijn moeder van het leven te beroven zonder dat er verdenking op hem zou vallen. En hij zou natuurlijk als enige verdacht worden: hij, Harold Humpkin, de enige zoon van de weduwe Eleonara Humpkin, eigenaresse van Hobart Mansion, een groot Victoriaans huis met een flinke tuin in Warwick.

Opeens, toen hij moe was van het piekeren over de perfect beraamde moord, schoot de oplossing als een lichtflits door zijn brein. Hij besloot het plan onmiddellijk uit te voeren.

Nu zat hij in de hobbykamer van zijn vader, die drie jaar eerder onverwacht gestorven was, hij knipte het snoer van de elektrische deken van zijn moeder in tweeën en bracht de snoerschakelaar van een afgedankte schemerlamp aan. De schakelaar kon met de voet worden bediend door er een lichte druk op uit te oefenen.

Daarna verbond hij de draden van de transformator door, zodat de netspanning direct op de elektrische deken was aangesloten als de schakelaar werd ingedrukt. De elektrische deken was wel tien jaar oud en mevrouw Humpkin gebruikte die in de winter niet alleen 's nachts, maar ook als ze haar middagdutje deed. Iedereen zou onmiddellijk denken aan kortsluiting omdat de katoenen isolatie verdroogd was. Bovendien zou de ouderwetse plastic behuizing door de plotseling veel te hoge stroomsterkte smelten en zich als een onduidelijke brei vermengen met het elektrische gedeelte.

Natuurlijk wist Harold dat de politie een onderzoek zou instellen, maar niet meteen. Eerst zou iedereen aan een ongeluk denken en dat was het sterke punt van zijn plan. Het geniale zat in het snoer, in de voetschakelaar wel te verstaan, want Harold had precies zo'n snoer op de kop kunnen tikken bij een uitdager in Londen en daar had hij juist de schakelaar in gemoniteerd. Hij glimlachte even toen hij dacht aan degene die de fatale schakelaar zou indrukken. Zodra hij thuis kwam, laat in de middag, zou hij naar de slaapkamer van zijn moeder gaan, op de deur kloppen en geen antwoord krijgen. De deur was natuurlijk afgesloten, want sinds de sensatieverhalen in de kranten over talloze oudere dames die het slachtoffer waren geworden van insluipers en aanraders deed mevrouw Humpkin de deur van haar slaapkamer altijd van binnen op slot. Maar Harold wist dat Oliver, de grote rode kater die zijn moeder al zeven jaar als onafscheidelijk troeteldier gezelschap hield, met haar mee was gegaan en op de stoel voor het raam in de zon lag als zij in bed stapte. Mevrouw Humpkin draaide de knop van de elektrische deken dan op 4 en sluimerde even later in, nog voor de ouderwetse deken zijn warmte in het grote ledikant begon te verspreiden.

Nu vond Oliver niets plezieriger dan in de zon voor het raam liggen, maar naarmate de middag vorderde kwam zijn stoel geleidelijk in de schaduw. De stralen van de zon die door het hoge venster vielen, vormden een lichte plek en bestraalden daarna juist het langharige kleedje op de vloer voor de toiletta-

fel met het marmeren blad. Als de stoel van Oliver in de schaduw raakte werd hij even wakker, sprong op het zachte kleedje en dommelde weer in. Deze verandering van slaapplek was in de loop van de jaren een ingesleten gewoonte geworden en als Harold om vijf uur thuis kwam stond zijn moeder op en draaide de sleutel van het slot. Harold bracht haar dan een kopje thee boven en stevast lag Oliver nog op het kleedje te slapen.

Zo zou het vandaag ook gaan. Maar voordat Harold naar zijn werk ging zou hij het snoer van de elektrische deken in zijn moeders slaapkamer weghalen, het andere snoer daarvoor in de plaats leggen, precies zo als het hoorde. Alleen lag de schakelaar op de vloer onder het hoogpolige kleedje van Oliver. Voor de zekerheid legde Harold nog een stuk hardboard, zo groot als het deksel van een schoenendoos op de schakelaar onder het kleedje. In de hobbykamer had hij talloze experimenten gedaan en daarom wist hij absoluut zeker dat Oliver met zijn gewicht van vijf kilo de schakelaar zou indrukken.

De zonnestralen zouden om half drie van de stoel naar het kleedje blijden en Harold zou die middag, na de lunchpauze, zonder onderbreking van één uur 's middags tot kwart voor vijf op kantoor zitten met een collega naast hem en twee tegenover hem. Een waterdicht alibi. Zodra hij thuis kwam en geen gehoor kreeg op zijn kloppen zou hij de slaapkamerdeur forceren en hij dacht met enige huiver aan de aanblik die zijn geëlectrocuteerde moeder zou bieden. Snel zou hij het snoer met de schakelaar verwisselen voor het echte snoer en dan de politie en dokter Barnes, hun huisarts, bellen. Uit het gerechtelijk onderzoek zou blijken tengevolge van elektrocutie, door kortsluiting in een onveilige transformator van een type dat al jaren niet meer verkocht werd...

'Moeder, ik ga naar mijn werk,' riep Harold toen hij de trap af kwam.

Zijn moeder was bezig in de keuken, als altijd, en ze deed vier boterhammen in een zakje. Harold haatte die zakjes brood, hij haatte zijn moeder omdat ze hem nog altijd behandelde alsof hij zes jaar was in plaats van zesendertig.

'Ja, jongen,' zei mevrouw Humpkin, 'knoop je je jas dicht? Ik voel me wat griepig, dat komt door het gure weer denk ik. Straks zal ik eens kijken of ik geen koorts heb.'

'Gaat u vanmiddag nu gewoon uw middagdutje doen, dan bent u morgen weer fit.'

Voor al die laatste drie woorden klonken in Harold's oren alsof ze door een ander werden uitgesproken.

'Wat is er jongen, je klinkt zo schor?' vroeg zijn moeder bezorgd.

'Nee, niets moeder, ik voel me prima.'

'Je wordt toch niet verkouden, is het wel? Doe in elk geval een sjaal om.'

Morgen, dacht Harold, begint er een heel ander leven voor mij, dit is gelukkig de laatste keer dat ik dit gezeur moet verdragen.

Hij deed het pakje brood in zijn tas, gaf zijn moeder een afscheidskus en ging de deur uit.

Mevrouw Humpkin was inderdaad wat overdreven bezorgd van aard.

Ze zocht in de badkamer naar haar thermometer en na vijf minuten zag ze dat het kwik enkele streepjes hoger stond dan normaal.

'Ik zal dokter Barnes bellen en vragen of hij vanmiddag even langs komt, het is toch weer tijd om mijn bloeddruk te meten en als hij vanmiddag hier komt hoeft ik nu de deur niet uit,' mompelde ze voor zich uit.

Het was stralend weer die dag, al stond er een kille wind.

Dokter Barnes was een vriendelijke grijze plattelandsdokter die Harold nog in de wieg had zien liggen. Hij kende mevrouw Humpkin al bijna veertig jaar en natuurlijk wilde hij die middag wel even langskomen.

Om vijf voor half drie belde hij aan en mevrouw Humpkin liet hem binnen. Omdat dokter Barnes een zorgvuldige arts was die nog voor de oorlog zijn opleiding in Cambridge had afgerond, hechtte hij er groot belang aan de bloeddruk van zijn patienten op te meten als zo volledig ontspannen waren. Dat waardeerde mevrouw Humpkin zo in hem, gezondheid is immers het belangrijkste wat een mens heeft in het leven?

Samen gingen ze naar boven en mevrouw Humpkin ging op bed liggen, al liet ze de dekens teruggeslagen.

Oliver lag op zijn vaste plekje te slapen. De zonnestralen koesterden de fraaie rode vacht van het dier. De wijzers van de wekker op het nachtkastje naast het bed van mevrouw Humpkin wezen drie minuten over half drie toen dokter Barnes zei:

'Er heerst veel griep, deze tijd van het jaar. Ik heb tabletten bij me die uw weerstand verhogen. Die moet u tweemaal daags innemen met wat water. Wacht, ik zal even een glaasje water halen, dan kunt u rustig blijven liggen.'

Dokter Barnes liep de slaapkamer uit de gang op, om een glas te vullen bij het fonteintje. Toen hij met zijn krakende schoenen langs de stoel voor het raam kwam werd Oliver wakker. Oliver deed eerst één oog open, toen het andere en rekte zich uit. De lichte plek van de zonnestralen was van de stoel naar het kleedje opgeschoven.

Toen dokter Barnes weer in de deuropening verscheen besloot Oliver zoals gewoonlijk van plaats te veranderen. Met een geroutineerde beweging sprong hij op het kleedje en op het zelf-

de ogenblik klonk er een ijselijke en hartverscheurende kreet. De wijdogengesperde ogen van dokter Barnes konden het tafereel dat zich voor hem afspeelde nauwelijks geloven. Mevrouw Humpkin kwam hevig stuiptrekkend half overeind en een afschuwelijke schroeilucht steeg boven het ledikant op. Er klonk een zacht elektrisch geknetter en de verkrampde handen van de oude vrouw in het bed klampten zich vast aan de elektrische deken onder haar. Haar ogen puilden uit de kassen en haar gezicht was in een vreselijke grimas vertrokken toen ze de laatste adem uitblies.

Oliver vluchtte de kamer uit en dokter Barnes deed enkele passen in de richting van het slachtoffer om te zien wat er gebeurd was. Toen hij op het ledikant afliep bleef zijn voet haken achter een lus in het snoer op de grond. Hij struikelde bijna en trok het snoer los van de transformator. Mevrouw Humpkin viel achterover op de kussens.

Dokter Barnes keek verbaasd naar zijn voeten om te zien waarover hij bijna gestruikeld was en zijn ogen volgden het snoer van de transformator naast het bed over zijn rechterschoon naar het weggetrokken kleedje. Tot zijn grote verbazing zag hij in het snoer een voetschakelaar en een stuk uitgeknipt karton op de vloer voor het hoge raam.

Op hetzelfde ogenblik gooide Harold Humpkin muntjes in de koffieautomaat van het kantoor waar hij werkte en even later stapte hij neuriënd zijn kamer binnen met vier dampende bekertjes koffie op een dienblad.

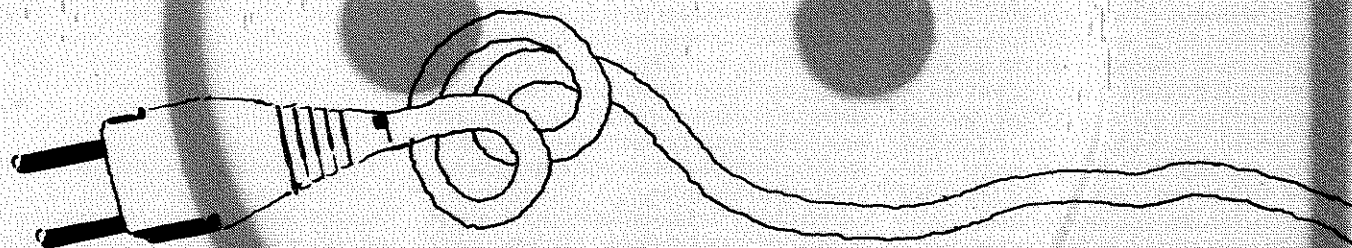
'Wat heb jij vandaag toch een prima humeur?' zei de collega die naast hem zat.

'Ik ga binnenkort op reis,' zei Harold, 'naar een warm en zonnig land.'

De collega keek jaloers en zei die middag niet veel meer.

Om kwart over vijf liep Harold Humpkin van zijn werk naar huis. Zijn tred was veerkrachtiger dan gewoonlijk en hij moest zich beheersen niet een opgewekt deuntje te fluiten. Hij repeteerde in gedachten enkele keren wat hij door de telefoon tegen de politie en dokter Barnes zou zeggen en hij probeerde een bedroefd en geschrokken gezicht te zetten. Het lukte niet erg goed.

Toen hij de sleutel in het slot van de voordeur omdraaide en naar binnen ging hoorde hij twee mannenstemmen. Verbaasd en geschrokken keek hij omhoog: bovenaan de trap zag hij dokter Barnes met een bedroefd gezicht. Naast hem stond Dawnhill, de inspecteur van politie.

Raymond Chandler: Hogepriester van het genre

Raymond Chandler

Nobele Engelbewaarder

Gods wegen zijn wonderbaarlijk. Dat is, dacht ik eertijds, een dooddoener om nijpende vragen in de categorie Raadselen des Levens mee af te doen. Hoe dom, getuige mijn eerste kennismaking met Raymond Chandlers grote romanheld **Philip Marlowe, private-eye**. (En de enige echte, maar dat is een ander verhaal.) Dat ogenblik van inkeer kwam als volgt tot stand. Op de middelbare school die ik in de woelige jaren zestig bezocht, was het gebruikelijk de week met een zogeheten godsdienstoefening te beginnen. Een saaie gebeurtenis, tot de dag aanbrak waarop **The Beatles** Amsterdam aandonden en tallozen zich in de grachten stortten teneinde hun idolen vanaf waterniveau te bewonderen. Dikke pret, voor de fans, voor de media én voor het hoofd der school.

'Wie van jullie,' begon de laatste maandag daarop zijn toespraak, 'zou zich in de gracht hebben gestort als God dit week-eind een rondvaart door Amsterdam had gemaakt?'

Belachelijk natuurlijk. Maar vóór ik me

tot mijn naaste kon wenden, zag ik me door een woud van wuivende vingers omringd. De strikvraag volgde meteen. 'Wie van jullie,' vervolgde het hoofd, 'zou hetzelfde voor **The Beatles** hebben gedaan?'

Nauwelijks was hij uitgesproken of mijn vinger wees naar het plafond van de aula. *Fout*; Post, *fout*! Ditmaal zag ik om me heen geen woud van vingers, maar slechts drie; de vierde wist net op tijd te deserte- ren. Drie kwartier later bevond ik me in de directeurskamer om me wegens ketterij te verantwoorden.

'Ik beschouw dat als ondermijnd, wat je daar deed,' zei het hoofd. 'Jij bent zeker ook tegen de oorlog in Vietnam?'

Het verband tussen de twee was me niet duidelijk, maar ik vermoedde dat hij de gelegenheid wilde benutten om meteen mijn andere ondeugden te catalogiseren. 'Grmpf,' zei ik tactvol, wat zijn vermoeden leek te bevestigen. Hij knikte.

'Weet je wel waarom onze bevrijders daar oorlog voeren?'

Dat 'onze bevrijders' maakte duidelijk

dat ik, hoe dan ook, aan het kortste eind zou trekken.

'Eh, nou, vanwege de rijst, geloof ik,' luidde mijn antwoord. Want ik was in die tijd niet alleen goed geïnformeerd, maar ook zeer welbespraakt.

Het doek viel. Ik kreeg drie dagen verplicht verlof om over dwalingen en misvattingen na te denken. Ik kon mijn geluk niet op. Na eerst subtiel wraak te hebben genomen door smikkelen van een grote zak Frites Plus langs de schoollokalen te zijn gewandeld, begaf ik mij stadwaarts. (*The Lone Ranger rides again*; bromfiets merk Puch, stuur op mondhoogte, de blik op oneindig.) Wat nu? Naar huis gaan kon niet en voor de bioscoop was het nog te vroeg. Gesteund door het motto 'lees feestelijk, groei geestelijk' begaf ik me naar De Slegte. En daar gebeurde het. Na enig zoeken stuitte ik op een Amerikaanse pocket (*a genuine Pocket Book mystery*) met een intrigerende omslag: een morsdode, kale man, afgebeeld op het ogenblik waarop hij van zijn pruik werd ontdaan. De blurb – *the corpse's wig held a deadly secret* – zorgde voor een lichte aarzeling. De titel – **The little sister** – zette me over de aarzeling heen. De openingspassage nam elke twijfel weg:

The pebbled glass door panel is lettered in flaked black paint: 'Philip Marlowe... Investigations'. It is a reasonably shabby door at the end of a reasonably shabby corridor in the sort of building that was new about the year the all-tile bathroom became the basis of civilization. The door is locked, but next to it is another door with the same legend which is not locked. Come on in – there's nobody in here but me and a big bluebottle fly. But not if you're from Manhattan, Kansas.

Ik richtte mijn blik hemelwaarts. Eindelijk had ik Hem gevonden. De volgende dag ging alles van Charteris en Spillane de deur uit. Ik had acuut geld nodig, harde contanten voor de andere titels van Chandler: **The Big Sleep**, **The Long Good-bye**, et cetera. Ik was door het dolle heen. Als de telefoon rinkelde, nam ik op met: *'Marlowe. I'm fed up with your stories and I don't want a job. I just want to read!'*

Waarom danken romanhelden hun succes?

Aan de (A) sociaal-economische toestand waarin ze verkeren of (B) aan de geografische ligging van de plek waar ze actief zijn of (C) aan hun schepper?

Alleen C is natuurlijk juist, maar A en B spelen ook een rol; zowel de crisis van de jaren dertig als Los Angeles en omstreken speelden een belangrijke rol in het wordingsproces van Philip Marlowe.

De crisistijd zorgde in het Amerika van de jaren dertig voor de bloeiperiode van de *pulps*, vernoemd naar het materiaal

waarop ze werden gedrukt: houtpulp, soms met de splinters er nog in. Deze tijdschriftvorm werd in 1882 uitgevonden door een zekere meneer Munsey, die de verhalen belangrijker vond dan het papier waarop ze werden gedrukt. Betaalbare spanning en sensatie voor het legioen van werkelozen en laagst betaalden in de Amerikaanse samenleving.

Dat lijkt heel wat, maar voor de komst van Dashiell Hammett, de grondlegger van het Amerikaanse misdaadverhaal, werd de toon in die pulps bepaald door die van de doorsnee Engelse misdaadroman: *'Tja,' merkte hij op, 'het is inderdaad een vreemde zaak dat sir Neville meteen na het laten opmaken van zijn testament, waarin hij een aanzienlijke som gelds naliet aan een jonge vrouw op wie zijn eigen notaris behoorlijk verkikkerd is, op een dergelijke gewelddadige wijze aan zijn eind is gekomen.'*

Hammett bracht daar verandering in: *'Stop, idioot,' brulde ik haar toe (...)* En ik schoot een kogel in de kuit van haar linkerbeen.

Dat sloeg aan. De toon van de pulps veranderde. Chandler deed er later niet moeilijk over: *'Hammett is de uitvinder van het hard-boiled genre. Bovendien deed hij iets waartoe alleen de allergrootste schrijvers in staat zijn. Hij schreef scènes die nog nooit eerder geschreven leken te zijn.'*

Hammetts verhalen en romans verschenen (die laatste in feuilletonvorm) in **Black Mask**, de beroemdste misdaadpulp. Samenstellers van bloemlezing beweren maar al te graag dat Hammett en Chandler dit tijdschrift groot maakten. Ik heb er mijn twijfels over. Hammett begon in 1925. Chandlers eerste misdaadverhaal verscheen in 1933 en de lijst van andere contribuanten is eindeloos. Afgezien daarvan: de modale pulp-auteur had een produktie die het dertigvoudige bedroeg van die van Hammett en Chandler. Interessanter is de vraag waarom Chandler in **Black Mask** zijn loopbaan als schrijver begon.

Chandler, in 1888 te Chicago geboren, in Engeland opgevoed en op drieëntwintjarige leeftijd naar Amerika teruggekeerd, zat financieel aan de grond; op zijn 44ste werd hij wegens wangedrag ontslagen bij het Dabney Oil Syndicate. (Diegenen die geïnteresseerd zijn in Chandlers huwelijk met de achttien jaar oudere Cissy, zijn periode aan het front in WO1, zijn alcoholgebruik en andere opvallende zaken, verwijs ik met een gerust gemoed naar Frank MacShane's uitstekende **The Life of Raymond Chandler and Selected Letters of Raymond Chandler**. Na zijn ontslag nam Chandler wraak op het DOS door de concurrent belangrijke informatie in handen te spelen. In ruil daarvoor ontving hij een maandelijks vergoeding van 100 dollar. Kort daarop stond er in het telefoonboek achter zijn naam: auteur.

Maar nu? Chandler had al eens gepro-

beerd om verhalen en gedichten te schrijven: *When the evening sun is slanting/When the crickets raise their chanting*, maar die maakten nauwelijks indruk. Latere pogingen om in Amerika verhalen te 'slijten', liepen eveneens op niets uit. Nu, genoodzaakt om verkoopbare prestaties te leveren, begon hij zoals vele anderen voor hem waren begonnen, met het imiteren van auteurs die hij bewonderde. In die tijd was hij al in de pulps geïnteresseerd, en die brachten hem op een idee: *'Plotseling kwam het bij me op dat ik misschien in staat zou zijn om dit spul te schrijven en al lerende óók nog betaald te worden.'*

De formule van de pulps stond vast: Actie, dialoog, actie; eenvoud ten behoeve van de duidelijkheid, en als je (de schrijver) het niet meer weet, laat je eenvoudigweg een kerel met een pistool de kamer binnentappen.

Chandler, op latere leeftijd: *'De formule is niet belangrijk, maar hetgeen je ermee doet, daar gaat het om.'*

Gesteund door zijn Engelse scholing en gefascineerd door de Amerikaanse taal, begon Chandler te oefenen. Aan zijn eerste, in **Black Mask** gepubliceerde verhaal (december 1933) werkte hij vijf maanden. **Blackmailers Don't Shoot** bracht hem \$ 180,— op. Tussen 1933 en 1937 schreef hij negentien verhalen met een private-eye – de voorlopers van Marlowe – in de hoofdrol.

De private-eye, een puur Amerikaans verschijnsel, is bij voorkeur vrijgezel. Sociale of familiebanden heeft hij niet of nauwelijks; ze zouden zijn integriteit in de corrupte wereld waarin hij zich beweegt niet ten goede komen. Zijn attributen zijn altijd dezelfde: een smoezelig kantoor, compleet met lawaaiig zoemen-de vliegen, een fles drank in de bureaulade en een stapel onbetaalde rekeningen. Maar als hij in actie komt is hij niet of stuiten. Hij is als een herder voor het lam dat zijn hulp inroept, altijd vermoeid, met roodomrande ogen, maar alert als geen ander.

Dit zijn de uiterlijkheden waarvan Chandler ooit zei: *'Mijn imitators imiteren me op de verkeerde punten.'*

Philip 'ik' Marlowe vertegenwoordigt meer. Graham Greene in zijn autobiografische **Ways of Escape**: 'De "ik" observeert, en de schrijver kan slechts waarnemen wat "ik" waarneemt.'

En daar gaat het bij Chandler om; het observeren, het 'kijken' vanuit de optiek van Marlowe. De bijfiguren, zelfs die in de kleinste rolletjes, zijn perfect neergezet, tot in de kleinste details die het milieu waarin ze zich bewegen aanleverde. Door de ogen van Marlowe werd Los Angeles een stad die ik in geen enkele roman of film ooit heb teruggevonden, maar een fascinerende stad.

Chandler was niet de uitvinder van de private-eye als romanheld – die eer gaat naar Carroll John Daly – maar hij was wel degene die hem definitief vormgaf. En hij had er succes mee. Na de publicatie van zijn eerste drie romans (**The Big Sleep**, **Farewell, My Lovely** en **The High Window**) verschenen ook de eerste imita-

tors, door Chandler knorrig begroet; helaas heeft hij nooit ingezien dat hij op die manier de maarschalksstaf kreeg aangereikt. Zelfs nu verschijnen er nog regelmatig private-eye's van auteurs die best willen weten dooe wie ze zijn beïnvloed. De eerste zin van **The Long Good-bye** luidt: *The first time I laid eyes on Terry Lennox he was drunk in a Rolls-Royce Silver Wraith outside the terrace of The Dancers.*

Dead Letter van de Amerikaan Jonathan Valin begint als volgt: *The first time I saw Sarah Lovingwell she was sitting on the (...)*

Goodnight & Good-bye van Timothy Harris: *The first time I saw Laura Cassidy, it was four in the morning and (...)* Ik kan het maar al te goed begrijpen. Als ik nu Chandler herlees, voel ik me ongeveer zoals het Madurodamse equivalent van de Euromast zich in aanwezigheid van het origineel moet voelen.

De directeur die me indertijd op het spoor van Chandler zette, was overigens dezelfde die me later verbood om **The Long Good-bye** op mijn examenlijst te plaatsen. 'Teachers,' dacht ik toen. *'No way has yet been invented to say good-bye to them.'*

Jacques Post

Behalve bewonderaar van Raymond Chandler is Jacques Post zelf ook thrillerschrijver. Hij situeert zijn boeken in het no-nonsense milieu van Rotterdamse zakenlieden. Zijn meest recente boek is **De Meimoorden** (Veen, 24,50).

Van Raymond Chandler is nog praktisch het hele oeuvre te koop, zowel zijn korte verhalenbundels als zijn romans. Zijn Nederlandse uitgever is bezig met een complete (her)uitgave.

- '35 **Killer in the rain** (ss). Pan, VD, 13,50. Penguin, NL, 9,25. Ballantine, VD, 9,85.
- '36 **Pick-up on Noon street** (ss). Ballantine, VD, 9,85.
- '39 **Pearls are a nuisance** (ss). Penguin, NL, 6,50.
- '39 **Trouble is my business** (ss). Penguin, NL, 12,25. Ballantine, VD, 9,85. *Ik leef van moeilijkheden*. Bruna, 19,90.
- '39 **The big sleep**. Penguin, NL, 5,90. Vintage, VD, 12,65. *Het grote slapen*. Bruna, 19,90.
- '40 **Farewell, my lovely**. Penguin, NL, 12,25. Vintage, VD, 12,65.
- '42 **The high window**. Penguin, NL, 5,90. Vintage, VD, 12,65.
- '44 **The lady in the lake**. Pan, VD, 10,50. Vintage, VD, 16,50. *De vrouw in het meer*. Bruna, 24,90.
- '44 **The simple art of murder** (ss). Ballantine, VD, 9,85. *Moord is een koud kunstje*. Bruna, 19,90.
- '49 **The little sister**. Pan, VD, 10,50. *Het kleine zusje*. Bruna, 18,70.
- '54 **The long good-bye**. Penguin, NL, 7,15. Ballantine, VD, 10,80.
- '58 **Playback**. Ballantine, VD, 9,85. Penguin, NL, 5,—.

I'll make him an offer he can't refuse

SPEUREN NAAR SPEURERSROMANS

Een tikje zuur voor Maarten Bronkhorst (T&D 3/4) maar er zijn betere methoden om zicht te krijgen op de Nederlandse misdaad-productie. De completisten bedenke dat het *Lectuur Repertorium* weliswaar een aardige (biografische) ingang is in het genre, maar een speurtocht door de jaargangen van de *Boeken-gids* is nog wel zo prikkelender.

Als ik me niet vergis verwijst een cijfercode achter een titel in het *Repertorium* naar een recensie in dit blad. Zo'n recensie geeft altijd uitsluitsel over het genre waar een boek in past. Het misdaadgenre, uiteenlopend van een notch-schrijvers tot de obscurste trivia, kreeg ruime aandacht toegemeten en naast bibliografische bijzonderheden gaven de besprekingen stevast een synopsis waaraan goed is af te zien of een bepaald boek al dan niet de moeite waard is.

De Boekengids (Antwerpen/Tilburg 1922-1967) werd hoofdzakelijk volgeschreven door priesters die uiteraard vol morele zwaarigheden zaten (zo zetten ze zekere boeken moeiteloos op de Index!), maar wie een zwak heeft voor rooms-katholieke folklore zal dubbel weten te genieten. Ook moet men niet vergeten dat de Boekengids het eerste blad in ons taalgebied was dat zich beijerde met een ijzeren regelmaat detectives te bespreken, en geloof me maar als ik zeg dat het aantal in de duizenden loopt.

Hoe die door Roomse dogma's geïnspireerde kritiek in z'n werk ging ziet de lezer hiernaast (uit de afl. van mei 1951). Besmuikt geginnel is wellicht op z'n plaats als je de inzichten van de recensenten, gevoed vanuit opvoedende en voorlichtende motieven, zo eens bekijkt. Wat direct opvalt is een naïef soort enthousiasme dat in sommige gevallen bepaald ontuchtend werkt. Men moet echter niet over het hoofd zien dat de Boekengids een van de weinige tijdschriften was die belangstellend (maar met bezorgdheid!) de ontwikkelingen van de ontspanningslectuur op de voet volgde. Escapelliteratuur werd even gretig besproken als gewichtige werken van theologische aard. Niemand staat er bij stil, maar de Boekengids was toevallig het eerste blad dat de stripproductie serieus benaderde!

De Romeinse cijfercodes voorzagen titels van welsprekende etiketten, zoals (III) 'voorbehouden lectuur; wegens bepaalde passages of grondgedachten niet voor alle volwassenen geschikt, maar voor gevormde volwassenen'. In deze fraaie rubriek, de hel van de Boekengids, werden vaak de neteligste (want extra gewelddadig) series gedumpte dus daar moet de kollekteur zeker achten aan!

Er valt massa's te genieten in dit blad. Iedere goed gesorteerde universiteitsbibliotheek bezit complete jaargangen. 'Het eerste instrument is systeem,' zei dr. P.H. Ritter Jr. al in 1935, sprekend over bibliografische ordening. 'Het tweede instrument is verduidelijking.' De Boekengids brengt die volop. De misdaadboeken-vriend hoede zich voor onoverzichtelijkheid. Er bestaan echter nog andere bibliografische overzichten. Zo geeft een blad als *De Bibliotheekhouder* nuttige informatie over met name het soort misdaadboek dat doorgaans de leesbibliotheek in volksbuurten placht te bevoorraden. Fondsen van uitgevers als de Steenuil en A.L. van Kersen ('Weér een Hobart!') vonden in die zaakjes gretig aftrek.

De thrillerjagers mogen ook niet verzuimen jaargangen van het onvolprezen *Nieuwsblad voor den Boekhandel* te raadplegen. Dit blad geeft een tamelijk betrouwbaar beeld van de productie van formulewerk (pocketreksen). Uitgeversaankondigingen zullen menig verza-

melaar een heartattack bezorgen. Maar dat is nu juist een van de charmes van de misdaad-verslaving. Good hunting!

Anton Hermus. Postbus 19017, 3501 DA Utrecht.

Bogan, Peter 83,0
SNOEKELKONING — Antwerpen-A'dam, Martens & Stappert, 1950 (21x15) 205 blz. 38 fr.
IV — Na de demobilisatie kochten drie Amerikaanse soldaten een afgegraven boot en wisten die te ombouwen tot een vrachtwagen. Bij 't mislukken van hun onderneming kregen zij de kans veel geld te verdienen met een vliegtuig over te brengen naar een eiland in de Chinese Zee. Zonder het zelf te weten geraakt zij betrokken in een zaak van illegale wapenhandel. Een voortdurend maar zeer onverschillig verhaal. A. Conyn, 85.
Havank (ps. v. H. F. van der Kallen) 83,03
DEURWAARDERS-DELIRIUM — Utrecht, A. W. Bruns, Antwerpen, Helton (Het Zuid-Indisch Museum) 1950 (20x14) 225 blz. 38 fr. 3,90 (65 fr.)
III — Havank brengt ons weer eens naar Frankrijk waar hij zijn Schaduw laat optreden op de moordenaar van notaris Hercule Bavarde op te sporen. Die notaris leidde een dubbel leven: een uauweperste man van zijn tijd, maar daarnaast een liefhebber van Paris-Pluie. De Schaduw is hier niet helemaal op zijn best. Bij 't uitschakelen van verdachten blijft hij hier en daar te lang pleisteren en er komen heel wat dubbelzinnigheden bij te pas. A. Conyn, 85.
Kelland, Clarence Budington 83,03
DE DUBBELE SCHIET VAN LONG ISLAND. Vert. dr. Adalge — Laren, A. G. Schoonderbeek; Antwerpen, Martens & Stappert (Raven-reeks) 1950 (20x14) 236 blz. 38 fr.
III-IV — Een boek waarvan we niet begrijpen welke betekenis het heeft uitgevoerd op dengene die het deed verspreiden. Veel smalle schied en onmogelijkheden worden aangegeleid door heel wat piketjes, zelfs wanneer we enkel rekening houden met ontspanning. En dat betekent heel wat. F. Meuzelaar, 83,03
KING, Gordon 83,03
COCAINE-SMOKKELAARS — Antwerpen-A'dam, Martens & Stappert, 1950 (22x16) 198 blz. 38 fr.
III-IV — Een niet onbelangrijk kijkje achter de schermen van Scotland Yard, vertegenwoordigd in de persoon van hoofdinspecteur Kennedy, die de afdeling 'moordzaken' onder zijn bevoegdheid heeft. De lezende spijtert nauw en in zich herhaaldelijk te doen onderbreiden. Lezers die een doordopend-lugubere film zonder verpieten kunnen genieten, hebben er een intermezzo aan! Voor volwassenen. Louten Souren, 83,0
Lee, Norrigan 83,0
HET LEGION VAN DE ADELIAAR. Het tweede Jerry Moonlight-verhaal. Vert. uit h. Engels (Legion of the eagle) dr. Charlotte Jankar — Den Haag, De Verhaaler; Antwerpen, Martens & Stappert (Jumbo-Reeks) 2 1950 (12x9) 216 blz. 38 fr. 1,35 (13,30 fr.)
IV-V — Jerry en Paul als spionnen in Frankrijk in dienst van Engeland om zoek naar de geheimste plannen van Napoleon. Dramatische hoogspanning afgewisseld met een originele komische situatie, vol fijne menselijke, opvoelingsgeest en vaderlandsliefde. Een bestaand succesverhaal. M. Vassenaar, 83,03
Masterman, Walter S. 83,03
PENNINGEN DIES DOODE. Vert. uit h. Engels dr. C. C. Oberman — R'dam, De Combinatie; Brussel, Persgroepuitgeverij, 1950 (20x14) 253 blz. 38 fr.
III-IV — Een moord wordt bedreven, blijkbaar om in het bezit te komen van twee penningen die samen de oplossing moeten brengen van een geheim betreffende een schut. Alle gebeurtenissen worden natuurlijk omschreven door de grote detective. P. Meuzelaar, 83,06
Perkins, Kenneth 83,06
DE JACHT OP DE VLUCHTELING. Vert. uit h. Amerikaans (The canyon of light) dr. H. van Schichten — R'dam, De Combinatie; Brussel, Persgroepuitgeverij, 1950 (20x14) 216 blz. 38 fr.
IV — Het onderwerp van dit verhaal is nogal origineel. Het gaat over een cowboy die zich gelaat stelt voor een voedsel op moordenaar, dien men gaat opsporen, maar die nog een zieke vrouw mag beschermen en niet meer terugkomt. Dan gaat die jacht op de vluchteling achterna en hangt men op. Maar het was een weddop met vele hindernissen. Wat het best weergegeven is in dit boek is de angststemming waarin die lichte moordenaar verkeert, angststemming die soms overloopt tot waanzin. A. Conyn, 85.
Walsh, Thomas 83,03
NACHTMERRIS IN MANHATTAN STATION. Vert. uit h. Amerikaans dr. D. E. den Aar — Laren (N.H.), A. G. Schoonderbeek (Raven-reeks) 1950 (20x14) 209 blz. 38 fr. 3,25
IV — Het rijkste man van New York, Tony Mercurio, wordt door veldspionnen tegen het einde van de jaren van 50.000 dollars achter de schermen gehouden. Het doel detectives-rovers is een hupje voor degenen die het genre genegen zijn. Louten Souren.

Gezocht:

Originele uitgaven van Ivans H.P. Koning. Frankenslag 351, 's-Gravenhage tel. 070-552908 (na 18.00)

Collector of hard-boiled pulps and paperbacks wants to buy or trade even up from his own huge collection of detective paper the following:
April Evil-John D. MacDonald-Dell-1956
Border Town Girl-John D. MacDonald-Popular Library-1956
The Harder They Come-Will Oursler-Perma-Early fifties

Any old detective pulps
Raoul Whitfield-Danger Zone-unknown publisher-1931
Any pre-1961 Jim Thompson paperback
The Pulp Jungle-Frank Gruber-Sherbourne Press-1967
Brass Knuckles-Frank Gruber-Sherbourne-1966
Write, Bruce Kettlitz, 146b Oldenbarneveldstr., 3012GX Rotterdam or phone: 010-115378.

Naar aanleiding van het artikel over Nederlandse detectives meld ik dat ik bijna 400 Nederlandstalige titels in mijn bezit heb. Misschien dat ik een verzamelaar ergens mee kan helpen.

E. Wallardt. Korenbloem 65, 2317 KV Leiden. Tel. 071-215712

Alle waardering voor uw blad. Ik ben een fervent verzamelaar en niet alleen van Nederlandse crime fiction. Veroorloof me twee opmerkingen n.a.v. het laatste nummer. 'Crime on her mind' van Michele Slung is al van 1975 (ik kocht het als reuze-pocket destijds voor f 15,—). Ik weet dat het herdrukt is, maar wellicht wist u niet dat dit een heruitgave

is. Natuurlijk is het iets voor aficionados, om EQ te citeren, maar die vinden dan ook verhalen over dames van wie ze verder alleen maar weten dat ze bestaan.

'The rivals of Sherlock Holmes' is inderdaad herdrukt (en incompleet vertaald in het Nederlands), maar als reuzen-Penguin kan men nu 'All the rivals of S.H.' kopen voor een prikje — misschien is dat een tip die u uw lezers nog kunt geven.

Jan C. Roosendaal. Overtoom 215', 1054 HV Amsterdam

Ik ben op zoek naar: Saint Magazine (Bruna), nrs. 2, 6, 7, 8, 9, 11 en 12.

Verder een opmerking i.v.m. vertaalde literatuur. In nr. 83/4 bespreekt HKG Vreemd Gevaar van Ambler. Interessant voor de koper (niet voor de uitgever) is te vermelden:

a) de oorspronkelijke titel (Uncommon danger uit '37)

b) vorige uitgaven. In dit geval Dodelijk gevaar (Bruna, '77)

Het gaat hier om een heruitgave met een veranderde titel.

Verder is opvallend, en eigen aan de crisis op de boekenmarkt, het uitzonderlijk hoge aantal herdrukken en nieuwe bundelsamenstelling. Met deze laatste wordt de klant dikwijls bedrogen en voelt hij zich gekocht. Zo ook nr. 83/1 waar melding wordt gemaakt van een herdruk van de Rechter Ooka-verhalen van Bertus Aafjes. Uit welke bundel werden deze verhalen gehaald? Dat is toch nuttige informatie voor potentiële kopers?

Bart Muijlaert. Tennisstraat 22, B 9219 Gent, België

Te koop gevraagd t.e.a.b.

Francis Durbridge: Het Tyler-mysterie Pulp, deel 6 en deel 3
Ruth Rendell: Vermist, Huiswerk voor een speurder, Festivalmoorden, De valstrik, De bezeten minnaar, Het stenen oordeel
Pim Hofdorp: Rafels aan de franje
Marten Treffer: Moord is taboe
Martin Mons: De terugkeer van de verloren zoon, De vreemde gebeurtenissen op Hugue-mont, En toen gilde de fluitketel, Fred Dingemans vraagt bescherming, Het kleine vrouwtje in het grijs, Koffie verkeerd, Maar niemand gelooft mij, Meined, Scarlati plantsoen 24, Wie vermoordde zijne excellentie
F. v. Noppen. Eikebeek 7, 5501 CN Veldhoven. Tel. 040-541331

In de verhaalprijsvraag 'De gier van brigadier De Kat' gaat een eervolle vermelding naar K. Vanderspoel, Henri Dunantlaan 81 te Groningen. Het toegangsbevis voor Avifauna zal hem worden toegezonden. De aardige giertjes die dit nummer sieren zijn van zijn hand.

Secundaire literatuur over misdaadboeken:
Koos van Zomeren: Vraaggesprek door Maarten 't Hart in NRC/Handelsblad 9/9/83
Len Deighton: Vraaggesprek door Theo Capel in Inter magazine, oktober 1983
Ken Follett: Beschouwing en vraaggesprek door Tomas Ross in Vrij Nederland 8/10/83

VEEN, DE NIEUWE THRILLERS

Theo Capel/Hans Neber/Jacques Post/Felix Thijssen

GEVAARLIJK TERREIN

Vier hoogspannende spoorstory's van vier veelbelovende Nederlandse thrillerauteurs. Een speciale vakantie-uitgave voor een speciale vakantieprijs. Paperback f 5,—

Willy Corsari

SPELEN MET DE DOOD

Heroïne, lijken en inspecteur Lund. Een splinternieuwe thriller van de 'Nederlandse Agatha Christie'. Paperback f 14,50

Mary Higgins Clark

COMPOSITIE IN ROOD

Higgins Clarks bedrevenheid in het te berge doen rijden van haren is griezelig groot. (Cosmopolitan). Haar nieuwe thriller. Paperback f 22,50

John Gardner

IJSBREKER

Gardner's nieuwe Bond-avontuur. Geweld, seks, verraad en ijsberen. IJzersterk. Paperback f 19,90

John Goldsmith

BAAR GOUD

Het fascinerende verhaal achter de grote goudkoorts van '79-80. Een weergaloos spannende op feiten gebaseerde thriller. Paperback f 24,50

Bert Hiddema

ZWART GELD

Een gesjeesde student, een koffer met drie miljoen en een enerverend verlovingsfeestje. Een meeslepende Amsterdamse misdaadroman. Veen's Nederlandse thriller-reeks. Paperback f 16,90

John Katzenbach

IN HET HEETST VAN DE ZOMER

Een verslaggever in dodelijk duel met een psychopatische moordenaar. Het thriller-debuut van het jaar. Paperback f 24,50

Stephen King

CHRISTINE

Een rode 1958 Plymouth Fury steelt op moorddadige wijze de show in deze nieuwe thriller van de 'Master of horror'. Paperback f 26,50

Jacques Post

DE MEIMOORDEN

Rotterdam, mei 1940. Hoeren, 'klappers', illegale speelhokken, de vijfde colonne, een moord. Post's beste thriller tot nu toe. Paperback f 24,50

Jonathan Ryder

HET HALIDON KOMPLOT

Waarom Robert Ludlum bij dit nieuwe boek koos voor een pseudoniem is niet helemaal duidelijk. Dat het verband houdt met de kwaliteit ervan is in ieder geval uitgesloten. De nieuwe Ludlum dus! Paperback f 24,50

Felix Thijssen

RATTEVAL

Charlie Mann vs. een bende sadistische moordenaars. Een keiharde thriller. Veen's Nederlandse thriller-reeks. Paperback f 17,50

Edward Topol/Fridikh Neznansky

HET BJELKIN MANUSCRIPT

Drugs, moord en corruptie in de U.S.S.R. Een superieure Russische misdaadroman, geschreven van binnenuit. Paperback f 24,50

Theo Capel/Hans Neber

Jacques Post/Felix Thijssen

Gevaarlijk terrein

Vier hoogspannende spoorstory's van vier veelbelovende Nederlandse thrillerauteurs. Een speciale vakantie-uitgave voor een speciale vakantieprijs. Paperback f 5,—

Willy Corsari

SPELEN MET DE DOOD

Heroïne, lijken en inspecteur Lund. Een splinternieuwe thriller van de 'Nederlandse Agatha Christie'. Paperback f 14,50

Mary Higgins Clark

COMPOSITIE IN ROOD

Higgins Clarks bedrevenheid in het te berge doen rijden van haren is griezelig groot. (Cosmopolitan). Haar nieuwe thriller. Paperback f 22,50

John Gardner

IJSBREKER

Gardner's nieuwe Bond-avontuur. Geweld, seks, verraad en ijsberen. IJzersterk. Paperback f 19,90

John Goldsmith

BAAR GOUD

Het fascinerende verhaal achter de grote goudkoorts van '79-80. Een weergaloos spannende op feiten gebaseerde thriller. Paperback f 24,50

Bert Hiddema

ZWART GELD

Een gesjeesde student, een koffer met drie miljoen en een enerverend verlovingsfeestje. Een meeslepende Amsterdamse misdaadroman. Veen's Nederlandse thriller-reeks. Paperback f 16,90

John Katzenbach

IN HET HEETST VAN DE ZOMER

Een verslaggever in dodelijk duel met een psychopatische moordenaar. Het thriller-debuut van het jaar. Paperback f 24,50

Stephen King

CHRISTINE

Een rode 1958 Plymouth Fury steelt op moorddadige wijze de show in deze nieuwe thriller van de 'Master of horror'. Paperback f 26,50

Jacques Post

DE MEIMOORDEN

Rotterdam, mei 1940. Hoeren, 'klappers', illegale speelhokken, de vijfde colonne, een moord. Post's beste thriller tot nu toe. Paperback f 24,50

Jonathan Ryder

HET HALIDON KOMPLOT

Waarom Robert Ludlum bij dit nieuwe boek koos voor een pseudoniem is niet helemaal duidelijk. Dat het verband houdt met de kwaliteit ervan is in ieder geval uitgesloten. De nieuwe Ludlum dus! Paperback f 24,50

Felix Thijssen

RATTEVAL

Charlie Mann vs. een bende sadistische moordenaars. Een keiharde thriller. Veen's Nederlandse thriller-reeks. Paperback f 17,50

Edward Topol/Fridikh Neznansky

HET BJELKIN MANUSCRIPT

Drugs, moord en corruptie in de U.S.S.R. Een superieure Russische misdaadroman, geschreven van binnenuit. Paperback f 24,50

NU OVERAL IN DE BOEKHANDEL

VEEN, UITGEVERS UTRECHT

Een orchidee van vlees

Sex is een belangrijk element in de thriller. Vooral als de plot niet voor voldoende spanning zorgt. Helaas is voor de auteurs niet iedere lezer van al die sex gediend. Zo'n lezer was misschien ook auteur **Rex Stout** (1887-1975, zo'n 70 titels) en omdat hij nou eenmaal ergens zijn thrills vandaan moest halen werd het wat voor velen – en zeker voor hem – de sublimatie van sex was: eten.

Nero Wolfe, Stouts private-eye, is een gezette middelbare heer met een geheimzinnig verleden in de Balkan. Hij woont in New York in een 'Brownstone' huis, chic, en geeft emplooi aan tuinlieden voor zijn orchideeënverzameling, aan een ervaren Europese kok (Fritz Brenner) en aan een secretaris, Archie Goodwin, een vlotte, knappe jongeman die, net als de kok, inwoont en het loopwerk mag doen. Goodwin is de voorgewende auteur van de verhalen en de lezers mogen zich met hem identificeren. Ik herkende mezelf altijd meer in de betweterige, dikke (en slimme!) smulpaap Wolfe. Behalve dan dat Wolfe vrouwen schijnt te haten – maar ieder vermoeden van homosexualiteit wordt in dit mannenhuishouden vermeden. Wolfe verlaat zijn gigantische bureaustoel vrijwel alleen om te eten en orchideeën te vertroetelen en de ontknoping van de misdrijven die hij vanachter zijn bureau oplost, vindt ook in zijn kantoor plaats, waarbij de in de loop van het verhaal verzamelde verdachten ademloos wachten op het verlossende woord. Eigenlijk zijn het middelmatige verhalen.

Voor mij was het eten echter wel aantrekkelijk, en net als Wolfe sleepte ik me van maaltijd naar maaltijd, want vaak werden de recepten erbij gegeven. In 1973 verzamelde Stout zijn recepten en publiceerde ze, vergezeld van citaten uit de betreffende boeken en commentaar van Goodwin in **The Nero Wolfe Cookbook** (herdrukt bij de Amerikaanse Penguin, NL, 18,95).

Een enkele blik maakt al duidelijk waarom Wolfe een goede kok nodig had: de meeste recepten zijn tamelijk bewerkt. Bovendien worden er ingrediënten in verwerkt die nogal ongebruikelijk zijn, vaak om de steeds terugkerende domme inspecteur Cramer te epateren. Varkenslever in de Pesto bijvoorbeeld. Of eend gevuld met krab. Wolfe (of Stout) is duidelijk niet eenkennig en het is een nogal excentrieke verzameling geworden. Een soort ingekookte versie van de verhalen, maar wel wat erg geconcentreerd. De fragmenten larden het geheel tot een kookboek waar je zo nu en dan geamuseerd in leest en dat je dan weer een tijdje weglegt. Er uit gekookt heb ik nog niet.

Johannes van Dam

Johannes van Dam is culinair antropoloog en eigenaar van **De Kookboekhandel** Rijnstraat 26, Amsterdam

Made in USA & UK

Dat nare 1984

All out tomorrows van Ted Allbeury (Granada, VD, 13,50) is een politieke fantasie waarin de grote wereldproblemen op basis van een aantal uiterst dubieuze overtuigingen in een handomdraai worden opgelost.

Het verhaal begint in 1984 en Engeland bevindt zich aan de rand van de afgrond. Massale rellen, politiek extremisme, racisme, werkloosheid en criminaliteit hebben het land volledig ontwricht. Politici en politie staan machteloos. Geldgebrek heeft geleid tot uittreding uit EEG en NATO. Een uitgelezen groepje mannen ziet al een tijd met lede ogen aan hoe hun eens zo trotse vaderland ten gronde wordt gericht en heeft zorgvuldige voorbereidingen getroffen om eens flink huis te houden onder de schuldigen. Hun plannen worden doorkruist doordat de premier gedwongen ingaat op een aanbod van de Russen om orde op zaken te komen stellen. De hulp ontaardt in een wrede bezetting en de groep heeft de tegenstander getroffen die Allbeury eigenlijk voor ogen stond. De actie is het begin van een grote Russische nederlaag. Amerika blijkt opnieuw de beschermer van het vrije westen. (HKO)

Sympathiek getoeter

Magdalen (spreek uit: *Modlun*) Nabb is een Engelse die in Florence woont en die stad ook gebruikt als décor voor haar politieverhalen. De grote kracht van die verhalen is de authentiek aandoende beschrijving van Florence. Drukke straten vol toeterende automobilisten, overal hulpeloze toeristen en warm, heel warm. Hoofdpersoon is de wat morsige Marshall Guarnaccia, die ondanks zijn indrukwekkende titel, een eenvoudige beambte is. Hij heeft een oogkwaal die hem dwingt vrijwel constant een zonnebril te dragen en hij is vaak bezig om agenten in opleiding tegen zichzelf te beschermen. De algehele mistroostigheid wordt nog benadrukt door het feit dat hij zijn vrouw en kinderen op Sicilië heeft moeten achterlaten.

De misdaden in **Death of an Englishman** en **Death of a Dutchman** (Fontana, VD, 10,50) moet oplossen, worden gepleegd in het soort portiekwoningen waar de 'chic' op zijn retour is. Gesprekken met bejaarde dames over het wel en wee bij de burens vormen een voornaam bestanddeel van de boeken. De misdrijven zijn eenmalige uitbarstingen van geweld in een keurig burgermansklimaat. Mede daardoor doen de boeken sterk denken aan Simenon, die de schrijfster op één van de omslagen een

Crimineel avontuur in... Prisma Misdaad Stuk voor stuk moorddadig Vaste prijs: f 9,90

Bij de boekhandel

grote toekomst voorspelt. Voorwaarde lijkt dan wel dat ze wat originelere titels voor haar werk bedenkt. (FH)

Onwerkelijk

De Engelse ingenieur Michael Holly die voor zijn zaak een transactie moet afsluiten in Moskou wordt in **Archangel** van Gerald Seymour (Fontana, VD, 13,95) door de Britse spionagedienst benaderd met het verzoek als koerier op te treden. Holly, die het communisme haat, stemt hierin toe. In Moskou wordt hij al snel gearresteerd en veroordeeld tot 14 jaar dwangarbeid in een van de strengste straffampen van de Sowjet-Unie. Aanvankelijk was dat niet zo'n grote slag, want Holly wist dat hij in geval van arrestatie zou worden uitgewisseld. De Rus die hiervoor moet dienen overlijdt helaas, zodat Holly zijn straf inderdaad moet uitzitten.

Hij begint in het kamp een eenzame en hardnekkige strijd tegen het systeem, waarbij geen middel hem te ver gaat. Seymour is een geroutineerd schrijver, maar in dit verhaal klopt hij de sentimenten zo hoog op dat het lijkt alsof André Hazes het verhaal naar eigen inzicht heeft mogen bewerken. (HKO)

De oude routinier Alistair MacLean heeft met **Floodgate** (Collins, NL, 45,75) een thriller geschreven die in Nederland speelt. Internationale terroristen laten naar wens de dijken doorslaan. Als beginnetje komt Schiphol onder water te staan. Wat mij betreft stond het water nog eerder in mijn handen vanwege de erbarmelijke stijl, het krakkemikkige verhaal en de algehele ongeloofwaardigheid. Als je niet zou weten wie de schrijver was, kwam je nooit op het idee dat het om het produkt van een wereldberoemd auteur ging. Maar misschien dat de echte fans het verhaal over het heroïsche optreden van luitenant van Effen van de Amsterdamse politie (die blijkbaar is gemilitariseerd) wel degelijk kunnen waarderen. (TC)

In 1966 schreef Roderick Thorp *The detective*, een draak van een boek over corruptie en homosexualiteit. (De film met én de aantrekkelijke Lee Remick én de ogenstrelende Jacqueline Bisset maakte weer veel goed.) Hoofdpersoon was een politiemann, Joe Leland. Meer dan 10 jaar later kwam Thorp met zijn volgende boek **Nothing lasts forever** (Ballantine, VD, 10,80) dat nu als pocket is verschenen en waarin superman Leland weer mag optreden. De omvang van het boek is gelukkig minder dan de helft van het vorige, zodat er op zich veel minder plaats is voor

de bespiegelingen van Leland waar ik indertijd gek van werd. De taak van Leland is nu om bij wijze van toeval een kantoorwolkenkrabber die bezet is door internationale terroristen in zijn eentje te heroveren. Dat is op zich spannend beschreven, hoe onwaarschijnlijk het verhaal in wezen ook is. (TC)

Tut Tut

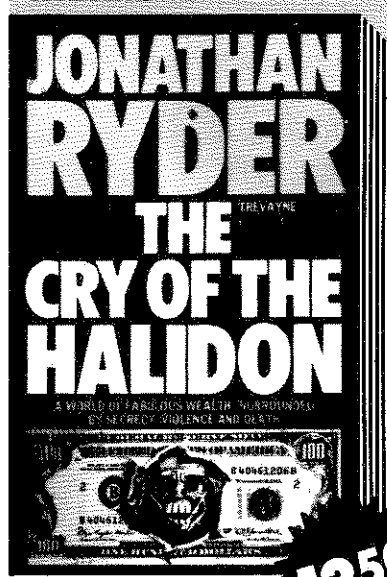
Outrage van Henry Denker (Star, VD, 13,50) is geen thriller in de gebruikelijke zin van het woord. Er behoeft geen raadsel te worden opgelost, geen misdadiger opgespoord. Al na enkele bladzijden wordt duidelijk dat Dennis Riordan de moordenaar van zijn dochter, die door een lek in de wetgeving op vrije voeten moest worden gesteld, op zijn beurt vermoordt. Hij geeft zichzelf aan en wil niets liever dan veroordeeld worden om zodoende het Amerikaanse rechtstelsel aan de kaak te stellen. Het boek is verder een verslag van de rechtszaak en de poging van beginnend advocaat Ben Gordon om Riordan ondanks zijn overduidelijke schuld ten overstaan van de jury toch te verdedigen.

Hoewel de gang van zaken best spannend beschreven wordt, is de inhoud van een bedenkelijk soort moralisme. De auteur benadrukt op het titelblad, dat, hoewel *Outrage* een gefantaseerd verhaal is, alle wettelijke referenties en citaten authentiek zijn. Blijkbaar wil hij de rotte plekken in het rechtstelsel met enig geweld blootleggen en waarschuwen dat een stelsel dat moordenaars niet aanpakt maar liever de regels correct toepast eigen richting in de hand werkt. Over de verdiensten van de regels en de vraag of de wel wat vergezochte situatie die hier aan de orde is zich in de praktijk ooit zal voordoen, wordt naar mijn smaak wat makkelijk heengestapt. Om ook maar eens te moraliseren: het ware beter dat thrillerschrijvers zich niet mengen in de verdiensten van het strafproces. (DB)

Lief dagboek

WO II had wel eens heel anders kunnen aflopen, als de geallieerden niet hadden kunnen beschikken over de heldhaftige majoors Fallon en MacKenna, van respectievelijk de Engelse en Amerikaanse Geheime Dienst. De Duitsers houden een Zweedse industrieel vast om te voorkomen dat zijn land oorlogsmaterieel aan Engeland levert. Zijn aanwezigheid in Duitsland verhindert bovendien een bombardement. Fallon en McKenna krijgen de bijna onmogelijke taak de Zweed, plus diens nichtje te bevrijden, zodat de zaak wel plat kan worden gebombardeerd. Tijdens hun actie zijn geallieerde vliegtuigen in grote getale onderweg. De Duitsers komen hier achter en zijn in staat een vernietigende klap toe te brengen. **The Midas touch** van Walter Winward (Jove, VD, 12, 65) is een boek dat bol staat van actie,

THE MASTER STORYTELLER'S MOST TERRIFYING THRILLER YET! ROBERT LUDLUM WRITING AS

From money in London where young American geologist Alex McAuliff is offered one million dollars for a job he would like to refuse but cannot resist

to sex in Kingston a tropical capital whose pleasure-loving surface conceals a labyrinth of treacherous intrigue and where a woman's body can be a deadly trap

to savagery in the Cock Pit a primitive land of jungle and mountain where civilization is left far behind and only the fittest can survive in a desperate struggle to stay alive

into the secret centre of a native tribe called

THE HALIDON

To the very limits of human endurance – and beyond

A SPELLBINDING NOVEL FROM ONE OF THE GREATEST STORYTELLING TALENTS IN THE WORLD

AVAILABLE NOW IN GRANADA PAPERBACK

At all bookstores

Importer/Distributor

van der mar Amsterdam

maar te veel met de botte bijl is geschreven om echt interessant te worden. (HKo)

The Hitler diaries van Richard Hugo (Sphere, VD, 13, 50) lijkt een vrije improvisatie op de affaire met het vervalste dagboek van Hitler die enige tijd geleden nogal stof deed opwaaien. Een grote uitgeverij in New York krijgt Hitler's dagboek aangeboden voor 10 miljoen dollar. De grootste klapper in de geschiedenis van de uitgeverij lijkt binnen handbereik en men neemt Jonathan Grant, een schrijver-historicus, aan om de authenticiteit van het dagboek vast te stellen.

Grant probeert uit te zoeken welke geheimzinnige organisatie achter het aanbod schuilgaat en wat er in het dagboek staat dat zo'n grote actuele politieke betekenis heeft, dat diverse geheime diensten zich met de zaak bemoeien. Het zal duidelijk zijn dat hij het daarbij zwaar te verduren krijgt, maar het is een intelligent, spannend verhaal geworden met veel complicaties dat toch nog binnen de grenzen van de geloofwaardigheid weet te blijven. (HKo)

Tijdloos

Mignon G. Eberhart (geb. in 1899) schrijft klassieke puzzle-detectives met een bouqetroman-inslag. Een overzichtelijk gezelschap wordt geconfronteerd met moord, waarbij duidelijk is dat één hunner er de hand in gehad moet hebben. Een door de wol geverfde politiemann of sheriff verdiept zich meestal in hoe het allemaal zo is gekomen. Op de omslag wordt ze aangekondigd als *'America's Agatha Christie'*, een omschrijving waar ik van harte mee kan instemmen. Dat haar boeken in Amerika spelen komt eigenlijk alleen tot uiting in het gegeven dat er leden van minderheidsgroeperingen in optreden (geïmmigreerde Polen, Latino's, Indiaanse types). Dit is in zoverre makkelijk voor de lezer, dat hij deze niet-Anglo-amerikanen kan wegstrepen als mogelijke daders. Want aan discriminatie zou Eberhart zich natuurlijk niet schuldig willen maken. Afgezien van dit kleine 'Nieuwe Wereld'-aspectje is verhaalopbouw en sfeertekening typisch Agatha Christie. Ambiances bestaan uit een luxueus jacht, waarop een aantal mensen een cruise door het Caraïbische onderneemt, of een in verval geraakt landgoed met sinaasappelboomgaarden in Florida. Als er niet zo'n duidelijk décor aanwezig is, dan is er toch in ieder geval sprake van ijdele, rijke, met vossestola's behangen vrouwen en een testament van een steenrijke (maar goedhartige) fabrikant (*Postmark Murder*, Warner, VD, 13,75).

Eberhart schrijft al meer dan vijftig jaar detectives, maar tussen een van haar vroegere *Another Man's Murder* uit 1957 (herdrukt in 1983, Warner, VD, 13,75)

"Does Mignon G. Eberhart still use poison?"

Drawing by Helen E. Hobson, © 1939, 1967 New Yorker Magazine, Inc.

394-53108-6

en haar meest recente *The Patient in Cabin C* (1983, Random House, VD, 44,80) zag ik geen enkel verschil. De jaartallen hadden net zo goed omgewisseld kunnen zijn. Niet dat ik het nodig vind dat in elk boek dat anno nu verschijnt werkloze figuren of dat er punkmuziek uit opstijgt. Maar de volstrekt eerzame en onschuldige wijze, waarop een jong stel zich met elkaar onderhoudt tijdens de cruise (gescheiden hutten, het meisje wacht een officieel huwelijksaanzoek af) komt mij voor als niet helemaal van deze tijd. Situeer het verhaal dan meteen in 1930, of beter nog: schrap de liefde. Want het is werkelijk een affront voor iedere kwaliteitsbesef om steeds maar weer in het eerste hoofdstuk te lezen over meisje A en jongen B die voor elkaar bestemd zijn, daar zelf nog geen weet van hebben, maar toch na een reeks van misverstanden op de laatste pagina in elkaars armen vallen. Suikerspinromantiek van het ergste allooi. (BR)

Kijken of Denken

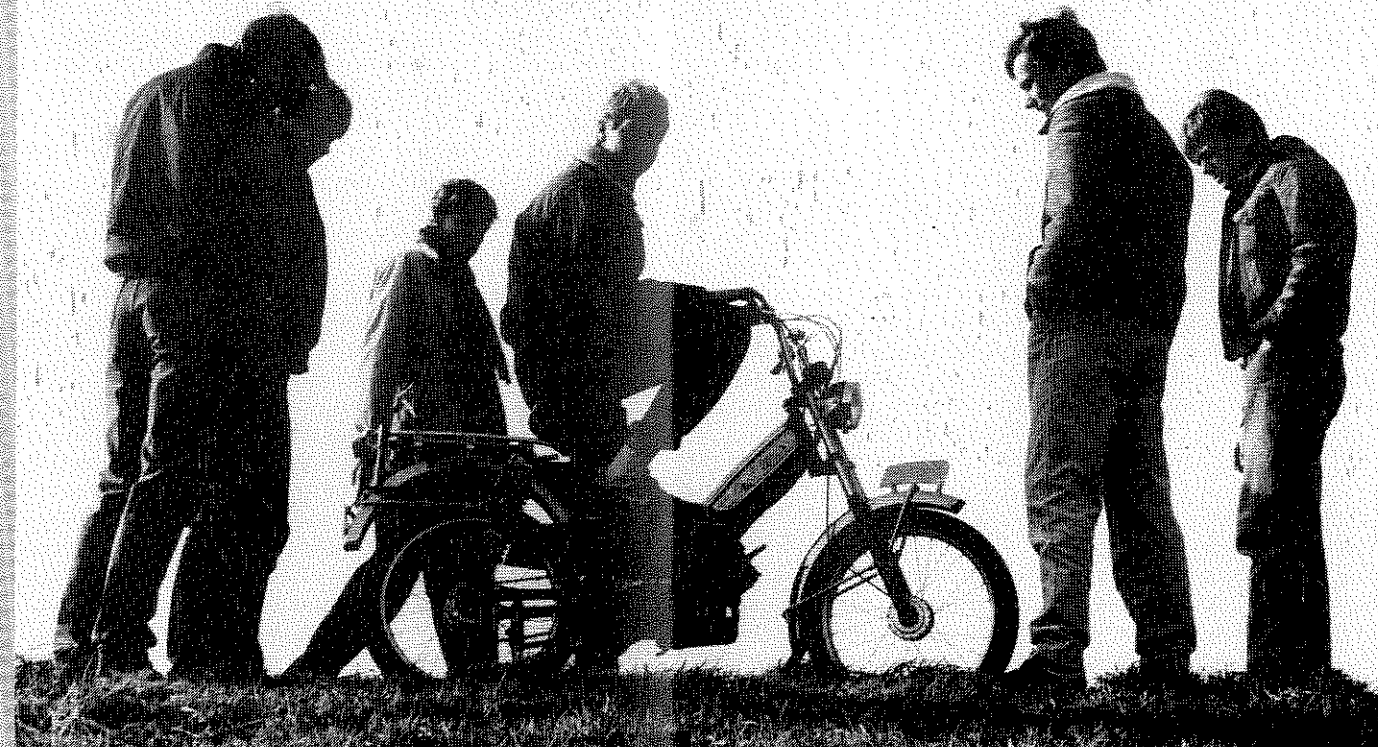
Stephen Greenleaf is een van de jongere beoefenaars van het private eye genre. *State evidence* (Ballantine, VD, 10,80) is zijn derde avontuur over John Tanner, die zijn advocatenpraktijk heeft ingewisseld voor een speurdersloopbaan. In zijn eerdere boeken leek Greenleaf een echte Ross Macdonald-adept, vooral door zijn voorkeur voor ingewikkelde metaforen. Daar is hij dit keer een beetje van af, maar de intrige die gebaseerd is op een duivels ingewikkelde familiestamboom zou ook zo door zijn grote voorbeeld kunnen zijn bedacht. Voeg daar aan toe dat Tanner nauwelijks hangt naar geweldadigheid en de nieuwe Lew Archer is compleet. (TC)

John Tanner werkt in San Francisco (Archer werkte in Los Angeles), Harry Stoner de held van Jonathan Valin zoekt de misdaad op in Cincinnati, een stad in het Midden-Westen van de USA. Stoner is in *Day of wrath* (Avon, VD, 11,80) aan zijn vierde zaak bezig, die net als de vorige belevenissen een seksuele achtergrond heeft. Het begint allemaal met kalverliefde, maar het wordt al snel veel erger. Stoner denkt veel meer na, dan Tanner die voornamelijk observeert en zoals de kenners weten deklasseert Stoner zich zo enigszins als private eye. (TC)

Een bijzonder kind

De *Butcher's Boy* van Thomas Perry (Charter, VD, 12,65) is een huurmoordenaar die ondanks tegenslagen met meedogenloze precisie zijn opdrachten uitvoert. Politie mensen die onderzoek doen naar zijn misdaden, maken ondanks gebruik van computers een hulpeloze indruk. Perry heeft zowel de techniek als zijn intrige in sterke mate ontleend aan *Day of the Jackal*. De 'camera' gaat steeds heen en weer tussen achtervolger en achtervolgden. Dat is een techniek die het mogelijk maakt veel feitelijke informatie te presenteren zonder de spanning te laten zakken. In een poging om iets origineels toe te voegen laat de schrijver een derde partij een belangrijke maar onduidelijke rol spelen. Een groot deel van het verhaal moet iedereen (de lezer inclusief) gissen naar de identiteit van deze deelnemer. Hoewel het geen onaardig boek is, heb ik toch het idee dat verteltechniek en inhoud niet goed bij elkaar passen. (FH)

In *Fletch and the Man Who* van Gregory McDonald (Warner, VD, 12,65) bevindt undergroundjournalist I.M. Fletcher zich, ook tot zijn eigen verbazing, in een gezelschap dat de American Dream levend moet houden. Hij is ingeschakeld als perschef bij een verkiezingscampagne voor het Amerikaanse presidentschap. Dat lukt wonderwel, tot Fletch langzaam de indruk krijgt dat hij de enige is, die een hele reeks vermoorde dames als meer ziet dan alleen maar slechte publiciteit. *Fletch and the Man Who* bevestigt eens te meer het meesterschap van McDonald. Amerikaanse schrijvers hebben toch al het monopolie in wat ik het beste als luchtige, niet-rancuneuze maatschappij kritiek kan omschrijven, en McDonald zit in dit métier aan de top. Heeft hij geen zuster met een open oog voor de achterstandspositie van de vrouw? Daar zouden we veel plezier aan kunnen beleven. (HHg)

Misdaad loont

KORT VERHAAL DOOR STEYE RAVIEZ

21 november 1982 werd het bericht opvallend gepresenteerd in een Noordhollands dagblad. 'Politie lost zo'n 400 zaken op in Oost-Waterland. Schade twee miljoen gulden'. Een met het onderzoek belaste rechercheur vermoedt dat de afronding nog geruime tijd in beslag zal nemen. Het aantal aanhoudingen van merendeels zeer jonge mensen belooft tegen de 40. Sommigen van hen werden gearresteerd, terwijl ze nog voor andere zaken veroordeeld moesten worden.

Anton R. was zojuist teruggefietsd van de winkel waar hij zijn nieuwe Koga Myata had gekocht toen hij zag dat de verhuizers waren begonnen met het uitladen van de huisraad van de nieuwe burens. Hij had zich kortgeleden getraceerd op een mooie supersnelle racefiets en had vandaag het juweeltje mogen komen ophalen.

'Zoudt u nou hebben gedacht dat ze ons zelfs met het maken van fietsen zouden verslaan. Die Japanners,' had de fietsenmaker gezegd, na hem te vergeefs een Batavus te willen laten kopen, die meteen uit voorraad leverbaar was.

Anton R. had echter zijn zinnen op de Myata gezet. Na even gekeken te hebben naar de enorme bedrijvigheid aan de overzijde zette hij zijn fiets in het schuurtje bij zijn huis, een keurige nieuwbouwwoning in M., een klein stadje ten noorden van Amsterdam. De misdaad was ook daar doorgedrongen en daarom zette hij de fiets vast met een stevig slot. In zijn voortuin keek hij nogmaals naar de overkant en bedacht dat het een wonder was dat er toch nog kopers voor het huis waren gevonden. Anton zag dat het om een gezin met twee kinderen ging, die net zoals zijn eigen kinderen in de tienerleeftijd waren. Alleen had zijn eigen zoon krullend haar, dat altijd te lang was

naar de zin van Anton R. De zoon van de nieuwe burens liet zijn haar milimeteren en hij had de korte mouwtjes van zijn witte T-shirt extra stoer opgerold.

Anton R. stelde zich voor een bood aan zijn koffiezetapparaat voor de rest van de dag in bruikleen af te staan. De nieuwe buurman bleek als typograaf bij een krant in Amsterdam te werken en de zoon was ingeschreven op dezelfde MAVO als de zoon van Anton. Hij vertelde dat die MAVO een goede keuze was. De leraren waren modern, maar niet zo dat er niet meer werd gewerkt. Ook vertelde hij over zijn hobby, fietsen, en het clubje enthousiastelingen waarbij hij zich had aangesloten. De nieuwe buurman zou dat ook wel willen, maar hij had wisseldiensten en moest bovendien vaak overwerken. De zoon kwam erbij staan en zei enigszins minachtend dat alleen oude mannen zo'n hobby hadden. Hij zag veel meer in een snelle brommer. Veel plezier beleefde Anton R. niet aan zijn nieuwe racefiets. Hij had hem nog geen maand, toen hij op een ochtend bij het verlaten van zijn woning om naar zijn werk te gaan de schuurdeur onheilspekkend open zag staan. De zeilplank lag er nog, maar de Koga Myata was met slot en al verdwenen. Op het kantoorje van de groepscommandant der Rijkspolitie kon hij

rekenen op sympathie, maar niet op hoop dat de racefiets zou worden teruggevonden.

'Het gaat meestal om professionele dieven,' zei de opperwachtmeester. 'Die hebben eerst u op die fiets gezien en toen hun kans afgewacht. Meestal opereren ze met een klein busje. Gaat u er maar vanuit dat uw fiets inmiddels misschien al drie keer is doorverkocht.'

De daarop volgende weken keek Anton R. iedere keer aandachtig als hij een racefiets zag. Hij had het verlies inmiddels aanvaard totdat hij van een jongen uit de buurt een tip kreeg dat een fiets die grote gelijkenis vertoonde met het vermiste exemplaar bij de nieuwe burens in de schuur stond. Met kloppend hart betrad hij het terrein van de buurman en wierp een blik door het raam van de schuurdeur. Achterin het schemerige licht van het schuurtje stond een zelfde kleur en type racefiets net als hij zelf had gehad. Het merk was niet goed te onderscheiden omdat het frame met verschillende kleuren tape was versierd. Hier speelde het toeval toch wel een al te grote rol. Anton R. moest zich beheersen om niet in een draf naar huis terug te rennen om het papiertje met het framenummer van zijn fiets op te zoeken. Een beetje gekalmeerd, maar met een tintelend gevoel in de maag, belde hij bij de burens aan. De buurvrouw deed open.

'Tja, zou ik misschien even in uw schuur mogen kijken. Ik zag toevallig door het venster dat daar een racefiets staat en hij lijkt als twee druppels water op mijn recentelijk gestolen fiets. Mag ik het framenummer vergelijken met het nummer dat ik hier bij me heb?'

De buurvrouw was sprakeloos. Ze werd te hulp geschoten door haar echtgenoot, die gealarmeerd was door de onstane stilte. 'Tja,' zei Anton R. en herhaalde zijn vraag. De reactie van de buurman was kortaf. Hij weigerde het verzoek en maakte al aanstalten de deur dicht te slaan.

Anton R. raakte er opgewonden van. Waarom zouden ze weigeren als ze niets te verbergen hadden. Hij zei vlug dat hij er ook de politie bij kon halen. Na dit dreigement veranderde de houding van de buurman. Met een kort bevel werd zoonlief erbij gehaald, die Anton vanuit zijn ooghoeken al enige tijd rusteloos in de huiskamer had zien lopen. Hij was duidelijk niet op zijn gemak.

'Die racefiets, die heb jij toch voor honderd piek van je vriend gekocht?'

'Ja, Pa, dinget heeft die fiets uit een sloot gevist. Hij zag er niet uit. Helemaal vies en roestig, maar ik had er wel een meiertje voor over. Er moesten een paar nieuwe onderdelen op en toen was het weer een aardig karretje.'

Anton R. vond het geen geloofwaardig verhaal, maar mocht het framenummer niet vergelijken. Hij bood aan de zaak onderling af te handelen en er verder het zwijgen toe te doen als het nummer zou kloppen. De familie vroeg bedenktijd. Beide wisten nu wel dat het foute boel was en Anton had er geen belang bij om zijn bezit via de justitiële weg terug te krijgen, dat duurde lang en hij wilde fietsen. Iets meer dan een uur later stonden vader en zoon voor de deur. Eenmaal binnen zette vader demonstratief een cassetterecorder op tafel, plaatste een vinger op de opnameknop en zei brutaalweg:

'Zo dan hebben we straks alles op de band. Gaat u verder uw gang, als u wilt zeggen dat onze spullen van u zijn!' Zijn zoon staarde Anton uitdrukkingloos aan en wachtte gelaten af.

Het werkte op Anton als een rode lap op een stier. 'Weg, uit mijn huis,' schreeuwde hij opeens onbeheerst. De even later gewaarschuwde politieagent constateerde dat het framenummer inderdaad klopte met het aankoopbewijs van de Myata, maar het bleek niet mogelijk te bewijzen dat de zoon zich aan diefstal of heling had schuldig gemaakt. Op de naar Anton's smaak nogal bizarre suggestie van de politie om de fiets terug te kopen, ging Anton niet in.

De zoon rook zijn kans en bood Anton tevergeefs voor f 500. de fiets aan hem af te willen staan.

De volgende dagen dieste hij met veel bravuur op de fiets van Anton door de straat.

De grootste woede over de racefiets was iets gezakt toen Anton R. opnieuw aangifte moest doen. In de discotheek in het nabij gelegen dorpje B, dat nogal in trek was bij de jongelui werd het jack van zijn zoon gestolen. Bezweet en licht aangeschoten was de zoon gedwongen om zonder zijn geliefde jack naar huis terug te keren. Onder de jonge bezoekers van de discotheek waren er die niet alleen kwamen om te dansen en te drinken, maar ook om door diefstal hun zakgeld bij te spijkeren.

Later zag de zoon van Anton R. het jack, dat hem op school de bijnaam 'Stoere' had opgeleverd, terug op de druk bezochte plaatselijke kermis. Het werd afwisselend gedragen door een groepje jongens dat slecht stond aangeschreven. De zoon van de nieuwe burens bleek zich er ook bij aangesloten te hebben. Bij de politie informeerde Anton R. hoe ze het jack terug konden krijgen. De opperwachtmeester herkende hem. Hij vertelde dat hij het jack de dag tevoren nog in zijn handen had gehouden.

'Hoe dat kwam, dat mag ik u niet vertellen. Dat was een ander onverklikkelijk zaakje. Geloof u me, ik zou dat groepje graag te grazen willen nemen, maar je moet bewijzen hebben. Natuurlijk is het 't jack van uw zoon, daar twijfel ik niet aan. Alleen, hoe gaan we dat bewijzen meneer. Stel dat we naar die ouders gaan en vragen hoe zoonlief eraan komt. Dan heeft hij het in Amsterdam gekocht een paar weken terug en de bon is natuurlijk weggegooid.'

'Het was een splinternieuw jek van f 300,—,' zei Anton nijdig.

'Tja, we zullen in ieder geval een verbaal opmaken. En komt u in de toekomst meteen na de diefstal op het bureau, dan hebben we wat meer armslag. En nog wat anders! Die buurjongen van u, dat is een bikkelaar. Ik mag het u eigenlijk niet vertellen, maar kijkt u uit met hem. Hij is al een tijd het huis uitgeweest voor andere zaken. Laat uw zoon oppassen en niets uitlokken, want neemt u van mij aan ze deinzen nergens meer voor terug.'

'Maar, kan ik dan niet nog eens proberen met die ouders te gaan praten?'

'Ach, dat kunt u doen, maar u heeft het toen met die fiets gemerkt. Ze willen gewoon niet weten dat die jongen zo is. U kunt het beste de zaak laten rusten.'

Anton R. hield zich inderdaad in. Zijn vrouw kon het niet laten de buurvrouw aan te spreken en werd getraceerd op een vreemde huilbui. De nieuwe burens waren speciaal uit Amsterdam vertrokken omdat zij op straat werd uitgescholden vanwege haar zoon. Ze zag er geen gat meer in. Het enige dat haar man deed, was steeds meer overwerken zodat hij niet thuis hoefde te zijn.

Aan het eind van het schooljaar deed de zoon van Anton R. eindexamen. Zijn verdere opleiding zou in Amsterdam plaatsvinden en in verband daarmee en als beloning kreeg hij een Peugeot bromfiets.

Nadat hij een paar dagen apetrots op de brommer had rondgereden kwam de trotse en rechtmatige eigenaar met verstikte stem en vochtige ogen bij zijn ouders. Een vriend van hem had de buurjongen horen verkondigen dat de brommer zijn eigen-

dom zou worden als hij voldoende was ingereken. De jongen vertelde het rampzalige nieuws aan de zoon van Anton R. door.

'En hij meent het, pa,' riep de zoon. 'Ze handelden op school in Peugeot onderdelen. Je hoefde maar te kijken als je 'ster' wieden nodig had, en dan kreeg je ze ook.'

'Dus,' zei Anton R. 'Van nu af aan zet jij die brommer overal en altijd op slot en 's avonds zet je hem op slot in de schuur. We hebben niet voor niets een slot op de schuurdeur laten zetten. Dan wil ik wel eens zien of ze jouw brommer jatten.'

Al gauw sloeg de minderjarige onderwereld toe. Dit keer stalen ze nog geen hele brommer, maar slechts de kilometerteller, sierplaten, pomp en gereedschapsset. Het gebeurde bij de sportzaal en bij de ontdekking zag de zoon van Anton R. de buurjongen in de buurt rondrijden.

'Hee, je plaatjes zijn eraf,' riep hij met een uitgestreken smool. 'Wat zonde.'

Een paar meisjes kwamen er bij staan en een van hen fluisterde angstig dat ze een kwartier geleden de buurjongen aan de brommer had zien staan frummelen.

Anton R. stond nu onmiddellijk bij de Rijkspolitie op de stoep. Geduldig werd er een proces-verbaal opgemaakt en dit keer bracht men voor alle zekerheid een bezoek aan de burens, maar uiteraard bleek dat niets op te leveren.

Gelukkig was de schade beperkt en was de brommer er nog. Anton R. merkte de brommer op advies van de politie met een vijl op enige plekken in het staal. In geval van diefstal had de politie dan een aangrijpingspunt.

Een tijdlang ging alles goed. Anton R. had zich zorgen gemaakt over de vakantieperiode en een andere buurman gevraagd een oogje in het zeil te houden, maar bij hun terugkeer bleek alles nog zo te zijn zoals ze het achter hadden gelaten. De rust keerde weer. Het enige lastige was dat de sleutel van de schuur op een gegeven moment was verdwenen. Hij hing niet meer op zijn vaste plekje en niemand wist wanneer hij hem voor het laatst had gebruikt. Het was erg lastig want de brommer was daardoor onbereikbaar en ook het vuilnis kon de familie niet kwijt. Uiteindelijk haalde Anton R. de planken weg die hij voor het ruit in de schuurdeur had getimmerd en sloeg het glas in. Op de plek waar de brommer hoorde te staan, was alleen nog de don-

kere plek van gelekte olie en benzine.

Het inmiddels tot routine uitgegroeide bezoek aan de groepscommandant leverde behalve een groeiend aantal processen-verbaal verder niets op. Behalve de brommer kostte het ook nog een nieuw slot op de schuurdeur en een nieuw ruitje in de deur.

Anton R. hield de buurjongen scherp in de gaten, maar die hield zich rustig.

'Dag, meneer R.,' zei hij iedere keer poeslief en met een grijns als hij Anton R. in de straat zag.

Het eindigde allemaal met een bezoek van de politie aan de burens. Anton R. stond het gazon van zijn voortuintje te sproeien, toen hij de opperwachtmeester die hij onderhand als een goede kennis was gaan beschouwen, bij de burens zag aanbellen. De zoon van Anton R. kwam opgewonden vertellen dat in de achtertuin van de burens ook politie stond. De hele buurt stond voor de ramen te kijken hoe de buurjongen mee werd genomen in de politiewagen.

Een van de volgende dagen werd Anton R. twee keer kort achter elkaar op zijn werk gebeld. De eerste keer was het de Rijkspolitie die hem mededeelde dat men een boerenschuur vol gestolen brommers en andere spullen had ontdekt en of hij langs wilde komen om te zien of de Peugeot erbij zat. Hij had nog niet neergelegd of zijn vrouw was aan de telefoon. Het gerucht ging dat de buurvrouw teveel pillen had geslikt.

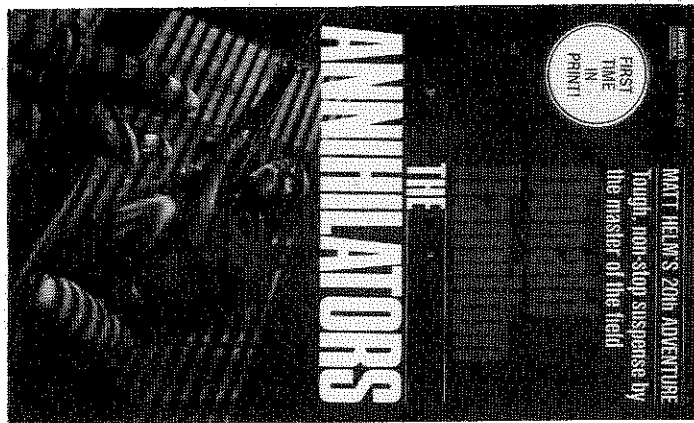
Steven R. legde de telefoon neer en vroeg zich af of het niet tijd werd dat hij zelf de nieuwe buurman van iemand zou worden.

Van Holkema & Warendorf

f 24,50

Verkrijgbaar bij de boekhandel

Kort Amerikaans

In Engeland en Amerika zijn de meeste pocket's herdrukt van boeken die eerst in een gebonden uitgave zijn verschenen. In Nederland verschijnen in het misdaadgenre bijna geen gebonden boeken, maar ook hier begint de laatste tijd de heruitgave (van een dure pocket als goedkope pocket) opgeld te doen. Er zijn echter ook boeken die onmiddellijk als pocket verschijnen op de Angelsaksische markt. Uitgeverij Fawcett is een van de pioniers op dat gebied. Het gaat daarbij vooral om boeken die de kritiek graag aan *lowbrows* overlaat. Soms lukt het een schrijver op die manier toch de omgekeerde weg naar het (betere) gebonden boek af te leggen. John D. Macdonald is daarvan een voorbeeld. Donald Hamilton ook een graag geziene *paperback original* overkomt dat voorlopig niet.

Titel	Thema	Sex	Geweld	Opvoedende waarde	Oordeel
Eric Ambler <i>The Intercom conspiracy</i> Fontana, VD, 10,50	Journalist verdwijnt bij onderzoek naar spionagezaak	Geen. Het boek bestaat uit getuigenverklaringen	Krijgt daarin iets keurigs	Hoe zet ik een winstgevend tijdschrift op	Niet slecht, soms wat langdradig (FH)
Peter Dickinson <i>King and Joker</i> Pantheon, VD, 12,65	Prinses van fictief Engels koningshuis krijgt inzicht in haar familiebanden	Alles draait om wie het met wie deed en waarom	Ingetrogen beschreven	Een koning is ook maar een mens, maar mag dat niet zijn	Schitterend voorbeeld van New Wave in de puzzeltraditie (HKG)
Donald Hamilton <i>The annihilators</i> Fawcett, VD, 14,60	Matt Helms 20ste avontuur met Middenamerikaans kidnaptarona	Nymfomane dame blijkt niet nymfomaan te zijn	Vakkundige uiteenzetting over effect wapens op de mens	Ook kuise vrouwen kunnen naar sex ruiken	Snelle stijl in pulptraditie (ES)
Georgette Heyer <i>Behold, here's posson Granada</i> , VD, 10,50	Politie op zoek naar moordenaar van lelijke aristocrate in zeer Engels milieu	Wordt slechts in afstandelijke bewoordingen beschreven	Voornamelijk verhaal	Veel rotzaken in hogere kringen	Vele malen herdrukt niet opzienbarend klassiek gegeven (DB)
Jack Higgins <i>Touch the devil Pan</i> , VD, 12,20	'Geregeide' ontsnapping van Frans gevangenisland om beroepsmoordenaar te doden	Nauwelijks	Daar mankeert het bepaald niet aan	De deugd wint toch, al is het op rijpere leeftijd	Zeer leesbaar doch onmogelijk verhaal (WV)
Adam Kennedy <i>The Domino vendetta</i> Star, VD, 12,50	Eenling tegen terroristen in strijd die zich als een rozenkrans aftrollt	'I got screwed when I sold my land'	Matig, indirect en niet overdreven	Niet te ontdekken	Karikatuur van de harde stijl (ES)
Emma Lathen <i>Murder makes the wheels go round</i> Pocket, VD, 12,50	Moord op topman in de auto-industrie	Het bestaan ervan wordt niet genegeerd	Voldoet aan minimums voor moordmysterie	Op managementniveau is het leven ook al geen pretje	Behoorlijk saai (HKO)
Helen MacInnes <i>Cloak of darkness</i> Fawcett, VD, 16,50	Uitschakeling van een organisatie die in wapens en terroristen groesiert	De held en zijn vrouw hebben een kuis beschreven romantische verhouding	De een na de ander gaat er aan	Je kan niet voorzichtig genoeg zijn als geheim agent	De kleine druk van het boek is slecht voor je ogen (CL)
Elleston Trevor <i>The penthouse</i> Fontana, VD, 13,50	Beeldschone millionaire geijzeld door verliesde psychopaat	De gijzeling is niet tevergeefs	Stervig maar niet overdreven	Een levensgevaarlijke psychopaat is ook maar een mens	Wenig origineel gegeven vakkundig uitgewerkt (HKO)

THRILLERS & DETECTIVES BESTELFORMULIER

Stuur onderstaande boeken aan:

NAAM: _____
ADRES: _____
PLAATS: _____

	SCHRIJVER	TITEL
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

bedrag boeken extra voor verpakking en verzending totaal

Kosten van verpakking en verzending zijn:

voor bestellingen
tot f 25,—: f 3,50
tussen f 25,— en f 50,—: f 2,75
boven f 50,—: f 2,—

Als betaling heb ik bijgesloten een girobetaalkaart/een betaalcheque tnv Thrillers & Detectives, Amsterdam
De bestelling wordt via de PTT bij u bezorgd
NB: Alle boeken zijn ook gewoon via iedere boekwinkel te koop

S I G N A L E M E N T

Thrillers & Detectives verschijnt 5 maal per jaar, in januari, maart, juni, september en november. Een abonnement voor 5 nrs. kost f 13,45, over te maken op postgiro 5013940 tnv Verzendenboekhuis De Thriller te Amsterdam. Het gaat dan met het eerstvolgende nr. in.

Voor België kost een abonnement 375 fr. (incl. porto). Betaling dient vooraf te geschieden op PCR 000-0592006-15 tnv Boekhandel Walry, Zwijnaardse steenweg 6, 9000 Gent. Via deze boekhandel zijn ook losse nrs. te koop voor 75 fr. (excl. porto).

Voorgaande nrs. zijn te verkrijgen door overmaking van f 3,50 per nr. (incl. extra porto). Sommige nrs. zijn uitsluitend nog als fotokopie te krijgen. Geef aan als men dat niet wenst.

Alle boeken die in Thrillers & Detectives worden besproken, zijn in iedere boekhandel te krijgen en desgewenst ook via Thrillers & Detectives leverbaar. De bestelbon op deze pagina kan daarvoor (als voorbeeld) dienen.

Een abonnement dient vooruit te worden betaald. Maak hiervoor zoveel mogelijk gebruik

van de toegezonden acceptgiro. Het zenden van een rekening kost f 1,25 aan administratiekosten.

In Nederland is Thrillers & Detectives op diverse plaatsen los te koop. De prijs per nummer wordt door de wederverkoper vastgesteld met een minimum van f 3,25.

Aan dit nummer werkten mee: Dick van den Bosch, Martijn Daalder, Johannes van Dam, Frits Hoorweg, Hans Knechtmans, Hans Kooijman, Pieter Jol, Coeffje Leeman, Jacques Post, Beatrijs Ritsema, Ed Schilders, Gert-Jan Thomassen en Wim Voster.

Eindredactie: Theo Capel
Vormgeving: Steye Raviez
Grafische verzorging: GCA Drukwerk (lay-out Rob Sekuur)

Af te correspondentie te richten aan: Thrillers & Detectives, p/a Nic. Maesstraat 139hs, 1071 PX Amsterdam

VD: importeur van Ditmar
NL: importeur Nilsson & Lamm

In het januarinumnummer: Profiel van Willy Corsari
Na lange tijd een nieuwe Ferdinandusse.

Kijk uit je doppen

Op 4 februari 1978 overleed striptekenaar Maurice Tillieux aan de gevolgen van een auto-ongeluk. Met Tillieux verdween een sterk ondergewaardeerd striptekenaar, een van de eersten die de misdaadstrip in Europa op een acceptabel peil bracht. Met de serie 'Guus Slim' voerde hij ook de eerste Europese private eye ten tonele.

Hoewel 'Guus Slim' allermint van constante kwaliteit is, herbergt de strip waarvoor Tillieux ook het scenario schreef, een serie absolute toppers. Privé-detective Guus Slim (een kneuterige omzetting van zijn oorspronkelijke snelle Franse naam *Gil Jourdan*) is geen karakterloze voorvechter van nobele zaken. Slim is zakelijk, berekenend, cynisch eierzuchtig en kortaf. Een zaak betekent brood op de plank en daarmee is Slim een unieke figuur onder de misdaadbestrijders uit de kinderstrips van de vijftiger en zestiger jaren. Want Tillieux maakte zijn strip voor de jeugd.

Slims medestanders – een ex-boef en een politie-inspecteur hebben veel minder reliëf. Ze zijn volstrekt flauw en lijken een noodzakelijke concessie aan het jonge publiek. De twee heren zijn even oubollig als het gevoel voor humor van Tillieux. Alleen de *wisecracks* van Slim verdienen enige waardering.

Een trek die 'Guus Slim' duidelijk onderscheidt van andere jeugdseries is het feit dat de zaken waarin Slim verzeild raakt zelden worden gefrustreerd door karikaturale slechtheid aan gene zijde van de wet.

Tillieux' tekenstijl lijkt minder opvallend dan zijn scenario's, maar bij nader inzien blijkt zijn stijl bijzonder geraffineerd: simpel, soepel, leesbaar en 'semi-karikatuurale'.

Tillieux, een groot liefhebber van de Renault Dauphine in zijn strips, weet sfeer te creëren. Helaas is 'Guus Slim' onherstelbaar beïnvloed door het grote dilemma van Maurice Tillieux: Hoe houd ik de jeugd te vriend (van commerciële levensbelang) en maak ik toch verhalen naar eigen smaak. Dit probleem maakte van hem een onbegrepen en soms verbitterde eenling. Hij werd twintig jaar te vroeg geboren; hetzelfde kan men van zijn overlijden zeggen.

Momenteel verzorgt Paul Rijperman een integrale heruitgave van een voorloper van 'Guus Slim'. Het gaat om 'Felix', korte stripverhalen die in pulpblaadjes verschenen en die vaak als basis dienden voor de latere Guus Slim-avonturen. Per deel gaan ze 29,90 kosten. De Guus Slim-boeken worden uitgegeven door Dupuis voor 6,25 per deel.

Martijn Daalder